

Referendum je uspel

9. marca smo izvedli v železarni referendum, na katerem smo zaposleni sprejeli temeljne samoupravne akte. Ker so podrobni rezultati o udeležbi in glasovanju razboješeni na razglasnih deskah, objavljamo samo grobe zbirne rezultate.

— Za samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo se je od 4636 zaposlenih izreklo 3438 ali 75 odstotkov;

— za statut delovne organizacije se je izreklo 3422 zaposlenih ali 74 odstotkov;

— za samoupravne sporazume o združevanju dela delavcev v TOZD in delovne skupnosti se je poprečno izreklo 74,5 odstotka zaposlenih;

— za statute TOZD pa se je izreklo poprečno 73,5 odstotka delavcev.

Seveda pa nas referendum ter zadnje volitve organov upravljanja na ravni delovne organizacije zavezujejo k čim boljšemu delu novih TOZD in DS, s tem v zvezi pa tudi k uresničevanju bistva samoupravnih splošnih aktov. O naših nalogah v tej smeri povzemamo del izvajanj tov. Ciglerja, ki jih je podal kot predsednik komisije za izvedbo ustavnih določil na zadnjem zasedanju delavskega sveta železarne.

Dejansko moramo spoštovati načelo neodtujljivosti dohodka delavcev tako v okviru železarne

kot tudi izven nje z odgovornim nastopom delegatov. Ne bomo smeli dovoljevati odtujevanje dohodka temeljnim organizacijam, zasebno lastniškega in skupinsko lastniškega prilaščanja družbene dohodka v okviru temeljne organizacije ali železarne kot tudi izven nje.

Dohodkovni odnosi, ki smo jih zasnovali, bodo morali zaživeti v najkrajšem času. Treba bo kritično pretehtati stanje in korake, ki so bili že storjeni na področju oblikovanja internih cen in spoštovati dogovorjena načela. Posebno pozornost bomo morali zlasti posvetiti oblikovanju meril za določanje deleža v skupno ustvarjenem prihodku temeljnih organizacij spremljajočih in skupnih dejavnosti, kot tudi pridobivanju dohodka delovnih skupnosti na podlagi svobodne menjave dela. Njihovo delo mora postati neodvisno od rezultatov dela v proizvodnji. Uspešna uveljavitev dohodkovnih odnosov je tudi zagotovilo za boljše gospodarjenje, za utrditev enakega položaja delavcev, ne glede na to, v kateri temeljni organizaciji ali delovni skupnosti delajo, kot tudi za združevanje dohodka v medsebojnih soodvisnostih in odgovornosti temeljnih organizacij.

Narava proizvodnje, ekonomska, tehnična in tehnološka povezanost temeljnih organizacij v sestavi železarne zahteva nenehno združevanje dela in sredstev. Zavzemati se bomo morali, da bomo resnično dohodek in sredstva, s katerimi upravljamo v temeljnih organizacijah, združevali za skupne cilje in interese železarne in da se bomo tudi »odprli« navzven bolj kot doslej do OZD v sestavi Slovenskih železarn in drugih OZD, s katerimi imamo skupne gospodarske in druge interese. Pri tem bomo seveda zahtevali, da se spoštuje pravica do reproduciranja združenih sredstev, torej do njihove vrnitve ob nadomestilu ali brez njega, glede na interes, za katerega gre. Interes bomo morali skrbno preučiti s posebno analizo. Le na tej podlagi se bomo samoupravno odločali o združevanju sredstev in dohodka.

Normativna dejavnost še daleč ni zaključena z akti, ki so v obnavi. Za posamezna področja bomo morali sprejeti vrsto izvršilnih aktov (delovna razmerja, osebni dohodki in skupna poraba itd.), da bodo lahko temeljne organizacije celovito zaživele. Zlasti pomembno področje, ki ga bo treba kritično razčleniti, je sedanji

sistem vrednotenja rezultatov dela in delitve po delu in rezultati dela ter poslovanja. Nekaj smo na tem področju že naredili. Treba pa bo izvršiti posamezne dopolnitve skladno z zakonom. Prav tako bomo morali z ustreznimi oblikami stimulacije čimbolj razširiti oblike ustvarjalnosti pri delu. To naj bi tudi spodbudilo delavce v temeljnih organizacijah, da se bodo še bolj zavzemali za večanje produktivnosti dela, smotrno izkoriščanje delovnih sredstev in za racionalno razpolaganje z akumulacijo itd.

Precejšnjo vlogo bodo imeli pri uresničevanju in urejanju samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov kadri, ki zasedajo vodilna in druga strokovna mesta.

Njihova konkretna angažiranost na vseh področjih dela in poslovanja v temeljnih organizacijah oziroma delovnih skupnostih je tudi zagotovilo še za večji napredek železarne. Angažiranje teh delavcev mora postati tudi merilo njihove delovne uspešnosti in hkrati pogoj za nadaljnje opravljanje del in nalog oziroma za napredovanje na najbolj odgovorna dela ali naloge v železarni.

Odpreti bomo morali vrata tudi strokovnjakom oziroma strokovnim kadrom z družboslovno usmeritvijo. Delovanje organizacije, zlasti samoupravne, terja strokovnost in nenehno raziskovalno aktivnost, kar pa bodo sposobni opravljati le strokovno usposobljeni kadri.

Trnje

IZ VSEBINE

- Gospodarski načrt za leto 1977
- Kako izpolnjujemo gospodarski načrt
- Ocena finančnih rezultatov poslovanja železarne v letu 1976
- Bolj zavzeto za združevanje dela in sredstev v SOZD Slovenske železarne
- Mnenja delavcev: Naš prispevek k varčevanju in produktivnosti
- Posebne izobraževalne skupnosti
- Tehnične izboljšave
- Naš intervju: Zaprtost kraja je nevzdržna
- Aktualne aprilske novice
- Organizatorji so si oddahnili
- Kako hodimo in ne hodimo na kulturne prireditve
- Ustanovili smo Društvo koroških likovnikov
- Rekreacija in šport
- Mladi fužinar

Izdaja odbor za informiranje in kulturno dejavnost
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor:
Jože Delalut, Alojz Janežič,
Marjan Kolar, Frančiška
Korošec, Ivanka Prisljan,
Jože Sater

Odgovorni urednik:
Marjan Kolar
Telefon 86 031, int. 304

Tiska CGP Mariborski tisk
Maribor

Glasilo je po 7. točki prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

Gospodarski načrt za leto 1977

Delavski sveti TOZD in DS v novi in DS DO v stari sestavi so v februarju in marcu sprejeli gospodarski načrt za leto 1977. Iz obširne vsebine v tem prispevku povzemamo glavne naloge in usmeritve.

Za nami je že prvo leto srednjeročnega obdobja 1976—1980. Že med letom smo ugotavljali, da ne izpolnjujemo nalog tako, kot smo si jih z načrtom zastavili, zaključni račun pa je te ugotovitve potrdil. Po poravnavi vseh dogovorjenih obveznosti nam nič ni ostalo za razširjeno reprodukcijo, zato tudi ne bomo mogli realizirati vseh, s srednjeročnim načrtom predvidenih investicij. V leto 1977 vstopamo tako že z zaostankom, ki ga letos še ne bomo mogli nadomestiti. Začrtanim nalogam se bomo sicer bolj približali, z boljšim gospodarjenjem pa si bomo lahko pripravili solidne osnove za razvoj v prihodnjih letih.

Leto 1977 bo za naš kolektiv leto uveljavljanja zakona o združenem delu in reorganizaciji na večje število TOZD in DSSS. V gospodarskem načrtu za leto 1977 so vse te spremembe upoštevane, pri načrtovanju dohodka in njegove delitve pa so bila uporabljena določila samoupravnega sporazuma o združenju v delovno organizacijo. Takšen pristop k pripravi načrta je bil potreben predvsem zato, da bo med letom mogoče na osnovi dejanskih gibanj sproti preverjati, kako bodo nova določila vplivala na gospodarjenje novih samoupravnih organizacijskih enot.

Vsi samoupravni sporazumi še niso sklenjeni in tudi vse zakonske spremembe še niso znane, zato je gospodarski načrt pripravljen samo na podlagi že sprejetih zakonov in dogovorov. To pa pomeni, da bo med letom lahko vplivala na rezultat poslovanja tudi dopolnitev zakonodaje, zlasti tistega dela, ki bo opredelil osnove, od katerih se bodo plačevale dogovorjene in zakonske obveznosti.

Primerjava planskih podatkov z lanskeletnimi dosežki kaže, da bomo morali letos izdelati znatno več izdelkov kot lani s sorazmerno manjšimi stroški izdelave na enoto. Po zadnjih informacijah so cene nabavljenim surovinam v porastu, zato bomo dohodek lahko dosegali le z zniževanjem stroškov. Znižati moramo predvsem stroške, ki sta jih v preteklem letu povečevala visok izmeček in odpadek. Večje količine izdelkov pa bo mogoče izdelati samo z boljšim izkoriščanjem kapacitet in večjo produktivnostjo.

S planom delovne organizacije za leto 1977 se obvezujemo, da bomo dosegli s poslovno politiko določene cilje in izpolnili naslednje planske naloge:

Surovega jekla bomo izdelali 200.000 ton, tj. toliko, kot predvideva srednjeročni načrt razvoja. Količina je za 12,5% večja od lanskeletne proizvodnje jeklarne in le 3,3% večja, kot je bila izdelana že leta 1975. Razpoložljive kapacitete omogočajo načrtovano proizvodnjo, odvisna pa bo predvsem od konkretnih zahtev predevalcev jekla.

Skupne proizvodnje bomo izdelali 476.820 ton, kar je 17% več kot lani in 5% več kot leto poprej. V primerjavi z načrtom razvoja bo skupna proizvodnja za 1,2% manjša. Odmik nastaja predvsem zaradi spremenjene strukture proizvodnje. V lanskem letu so se začele zahteve kupcev spreminjati, zato smo morali asortiment naših izdelkov prilagoditi željam. Asortiment je bolj razdrobljen, tako da zaseda enaka količina izdelkov več kapacitet kot v preteklih letih. Načrt ne bo lahko dosegljiv, vendar ga je s prizadevanjem vseh zaposlenih mogoče izpolniti.

Izdelkov za prodajo — blagovne proizvodnje — bomo izdelali 136.920 ton ali 16,5% več kot lani in 3,0% več kot leta 1975 ter 2,5% več, kot predvideva srednjeročni načrt. Blagovna proizvodnja je sorazmerno večja zato, ker stopnja finalizacije v letošnjem letu ne bo tolikšna, kot je v razvojnem načrtu. Manj bomo izdelali valjanih palic (več gredič za prodajo), manj vzmeti in nožev ter več izdelkov, v katerih je vgrajen tudi nabavljen material (stiskalnice, vrtnalo orodje itd.).

Vrednost prodanega blaga — eksterna realizacija — bo znašala 2260 milijonov dinarjev ali 22% več kot lani. Primerjava vrednosti s podatki iz leta 1975 in srednjeročnim načrtom bi bila nerealna, ker so cene pri večjem delu izdelkov višje. Zaradi rasti cen surovinam so bile v letu 1975 in lani povečane cene metalurškimi izdelkom, tem pa so se delno prilagajale tudi druge cene. Dejanski odstotek povečanja realizacije je zato manjši od navedenega. Realizacija tudi ni primerljiva s podatki v razvojnem programu, ker ti bazirajo (po navodilih) na cenah iz leta 1975.

Izvozili bomo za 20 milijonov \$ blaga. Izvoz bo za 37,8% večji kot lani in 73,2% večji kot leta 1975. S srednjeročnim načrtom smo sprejeli obveznost, da bomo izvozili za 17,2 milijona \$ izdelkov. Neugodne tržne razmere doma in možnosti, ki se odpirajo predvsem za prodajo strojev in delov, so narekivale povečanje izvoza. V letu 1977 se bo zato v izvozu zlasti povečal delež TOZD strojev in delov, več pa bodo morale na tuje trge prodati tudi tiste TOZD, ki doma ne bodo našle ustreznih kupcev.

Za investicijsko vzdrževanje osnovnih sredstev bomo porabili 34 milijonov dinarjev. S temi sredstvi bodo opravljena vsa vzdrževalna dela, predvidena za načrtom investicijskega vzdrževanja, ki ga je pripravila PD TOZD strojno gradbenega vzdrževanja skupaj z vodstvi TOZD.

Amortizacije načrtujemo 257,8 milij. dinarjev, kar je okoli 28% več kot lani, vendar bo razpoložljivi del le za 10 milij. dinarjev ali 5% višji kot lani. V celoti je planirana amortizacija večja zato, ker osnutki novih zakonov obrestni od kreditov ne obravnavajo več kot pogodbenih obveznosti, tako da se bodo v bodoče plačevale iz sredstev, namenjenih za investicije.

Za osvajanje novih proizvodov in raziskave je predvidenih

10 milij. dinarjev. Od tega bo predvidoma za naloge, ki jih bodo opravili izvajalci v delovni organizaciji, porabljenih 5,8 milijona dinarjev, 4,2 milijona dinarjev pa je planiranih za plačilo storitev, ki jih bodo opravili zunanji instituti in ustanove.

Za izobraževanje in usposabljanje delavcev in štipendistov Zvezne Ravne načrtujemo okoli 8 milijonov dinarjev. Od tega namenjamo neposredno ali posredno (združevanje sredstev) za štipendije za šolanje na poklicnih srednjih in visokih šolah ter fakultetah 5 milijonov dinarjev, za izobraževanje ob delu, funkcionalno izobraževanje in ostale stroške poklicnega izobraževanja pa bodo potrebni 3 milijoni dinarjev. S preteklimi in planiranimi naložbami v izobraževanje spreminjamo kvalifikacijsko strukturo v korist kadrov s končanimi poklicnimi šolami (kvalificirani delavci) ter srednjimi, višjimi in visokimi šolami.

Z načrtom števila zaposlenih se TOZD in DS obvezujejo, da bodo planske naloge izvršili s 4680 zaposlenimi.

Plan osebnih dohodkov je izdelan na osnovi zvezne in republiške resolucije, določil samoupravnega sporazuma, sindikalne liste in planov proizvodnje in prodaje ter načrtovanega dohodka in njegove razporeditve. Spoznamo za vsako delovno organizacijo določa, kolikšni so lahko normalni OD.

Za našo delovno organizacijo načrtujemo, da bodo ob predvidenem povečanju življenjskih stroškov letošnji OD za 14% višji od lanskih in da bodo čisti OD znašali 4970 dinarjev na zaposlenega mesečno. Takšne osebne dohodke pa bomo lahko izplačali le, če bomo dosegli planirane rezultate.

Za osebno varstvo bomo porabili okrog 8 milijonov dinarjev, večji del, tj. 5,9 milijona dinarjev za nabavo sredstev za osebno varstvo, ostala sredstva pa za močnejšo hrano in higienske pižame, periodične zdravniške preglede, varstvene preglede in preizkuse objektov in delovnih priprav in drugo.

Za družbeni standard načrtujemo iz čistega dohodka 28,5 milijona dinarjev ali okoli 6090 dinarjev na zaposlenega. Ta sredstva

so predvidena za regrese za dopuste in ostale izdatke iz sklada skupne porabe ter vključujejo tudi del za stanovanjsko izgradnjo, ki pa se bo lahko uporabil šele po zaključnem računu za leto 1977.

Skupnih prihodkov je za delovno organizacijo planiranih 2561 milijonov dinarjev.

Ti prihodki bodo razdeljeni na:

1. materialne stroške	63,2%
2. amortizacije:	
a) po predp. minim. stopnjah	6,2%
b) nad predp. min. stopnjami skupaj	3,9%
3. pogodbene, zakonske in samoupravno dogovorjene obveznosti	7,1%
4. osebne dohodke in prejemke	16,3%
5. sredstva za sklade	3,3%

Planirana sredstva za sklade znašajo 85,2 milijona dinarjev in so manjša, kot so predvidena s srednjeročnim načrtom.

Čprav cene surovinam rastejo, zaenkrat ne moremo pričakovati višjih cen za naše izdelke. Zato podražitve, ki jih dobavitelji še niso uveljavili, v načrtu niso upoštevane. Kljub temu pa je predviden ostanek dohodka za sklade sorazmerno nizek. Zato, da bi ga dosegli in morda presegli, bomo morali prodajati predvsem tisto, kar znamo dobro delati ali drugače povedano, izdelke, za katere nam tržišče prizna dobro delo skozi ceno, ki ne pokriva samo stroškov, temveč nam omogoča tudi ustvarjanje sredstev za sklade.

Delili bomo lahko samo tisto, kar bomo ustvarili. S srednjeročnim programom načrtujemo za razvoj velika sredstva, in sicer za nadaljnjo izgradnjo delovne organizacije in nadomestitev tehnično zastarelih naprav. Tudi osebna poraba bo morala biti vsaj takšna kot v preteklih letih. Načrtovane naloge bomo lahko uresničili le, če bomo z delom ustvarili potrebna sredstva, letni gospodarski načrt pa bo usmerjal naša prizadevanja.

Z. J.

Kako izpolnjujemo gospodarski načrt

Meseca februarja je celotna delovna organizacija dosegla 95,5% planirane skupne proizvodnje ter presežala planirano blagovno proizvodnjo za 6,5%. Odpremljena količina izdelkov je bila za 0,7% večja, kot jo predvideva načrt in prvič v zadnjih dvanajstih mesecih je bila presežena tudi planirana realizacija. Doseženo blagovno proizvodnjo je mogoče primerjati le s podatkom iz leta 1975, ko je bilo prav tako meseca februarja izdelanih 12.683 ton izdelkov za

prodajo (letos 12.150 t), vendar je bil takrat asortiment izdelkov manj zahteven, kot je sedaj.

Februarski dosežki so spodbudni, saj je mogoče pričakovati, da bo v normalnih mesecih (februarja je imela četrta izmena manj delovnih dni) tudi načrt skupne proizvodnje doseglen.

Vse delovne enote načrta niso dosegle in predvsem tiste, ki obdelujejo metalurške izdelke, bolj zaostajajo. Podatki o proizvodnji in prodaji so naslednji:

Proizvodnja v	% doseganja mesečnega načrta		% doseganja kumulativ. načrta	
	skupne proiz- vodnje	eksterne realiza- cije	skupne proiz- vodnje	eksterne realiza- cije
jeblarni	98,4	—	98,6	—
jeblolivarni	75,9	92,8	75,6	85,1
valjarni	92,5	104,8	96,7	105,1
kovačnici	94,4	109,7	97,2	109,9
jeblolvleku	107,5	101,5	81,8	82,9
obratu strojev in delov	123,9	98,9	97,2	83,9
obratu industrijskih nožev	148,3	74,5	110,4	63,9
obratu pnevmatskih strojev	64,6	84,5	91,7	99,3
vzmetarni	82,5	87,3	80,3	82,5
TRO	100,0	132,3	90,9	110,8
Skupaj delovna organizacija	95,5	100,2	96,6	94,7

Planirani skupni proizvodnji so se najbolj približale jeblarna, valjarna in kovačnica, dosegel jo je TRO, presegli pa so jo jeblolvlek, obrat strojev in delov in obrat industrijskih nožev. Slednji je izdelal več compound gredic, znatno pa zaostaja za načrtovano proizvodnjo nožev in orodja.

Za zunanje kupce je bilo izdelanih več izdelkov, kot predvideva načrt, predelovalci v delovni organizaciji pa zaradi pomanjkanja naročil (vzmetarna) niso potrebovali planiranih količin vložka. Približno 650 t izdelkov ni bilo od-

premljenih, zato je procent presejanja planirane blagovne proizvodnje večji kot procent presejanja planirane eksterne realizacije.

Delovne enote, ki načrta niso dosegle, zaostajajo zaradi pomanjkanja primernih naročil. To še posebej velja za jeblolivarno, obrat industrijskih nožev in vzmetarno. Strokovne službe iščejo vse možnosti za povečanje prodaje teh izdelkov, zato pričakujejo, da se bo v prihodnjih mesecih tudi v naštetih obratih rezultat izboljšal.

Z. I.

Ocena finančnih rezultatov poslovanja železarne v l. 1976

Celotni delovni kolektiv je imel skozi vse leto 1976 vpogled v poslovne uspehe posameznih TOZD in delovne organizacije. V vsaki številki Fužinarja so izhajale poleg splošnih člankov o gospodarjenju podrobnejše mesečne informacije o poslovnih rezultatih. Zato ima ta članek predvsem namen delovni kolektiv seznaniti s finančnimi rezultati, ki so v končni meri odraz celotne poslovnosti v letu 1976.

Preden se lotimo verbalne analize poslovnih rezultatov v letu 1976, pogledimo nekaj najpomembnejših podatkov. Načrt proizvodnje elektro jekla za leto 1976 v višini 200.000 t je bil realiziran z 88,9% predvsem zaradi odločitve, da smo za okoli 5,5 meseca ustavili 40 t elektro obločno peč. Tak ukrep je bil potreben zaradi pomanjkanja naročil v TOZD me-

talurške proizvodnje. Prav zaradi pomanjkanja naročil in tonažno slabe strukture naročil so tudi TOZD metalurške proizvodnje izvršile plan količinske proizvodnje s 85,0%. Nekoliko boljše so plan količinske proizvodnje izvršile TOZD mehanške obdelave z 90,8%. Tudi TOZD TRO je le z 79,3% realizirala količinski plan. Delovna organizacija je tako izvršila plan s 85,2% in v primerjavi z doseženo proizvodnjo v letu 1975 90,7%.

Iz teh osnovnih podatkov o količini proizvodnje sledijo ostali poslovni uspehi, kot sledi iz naslednje tabele rezultatov izraženih v indeksih med doseženimi rezultati v letu 1976—1975 (prvi stolpec) ter med doseženimi in planskimi rezultati v letu 1976 (drugi stolpec). Glej tabele!

TOZD	celotni dohodek		stroški		dohodek		samopr. stor. + obvez.		ostanek	
	mio. din	real. 76 plan 76	mio. din	real. 76 plan 76	mio. din	real. 76 plan 76	mio. din	real. 76 plan 76	mio. din	real. 76 plan 76
METAL- PROIZV.	1.405,3	88,5	1.324,9	89,5	80,4	78,6	67,3	—	13,1	—
MEHANSKA OBDEL.	510,7	95,2	493,1	93,8	17,6	63,7	17,5	—	0,1	—
TOVARNA BEZAL-OBOD-	64,1	87,4	60,5	89,0	3,6	70,2	3,0	—	0,6	—
DELOVNE SKUPNOSTI	129,9	180,4	129,9	104,9	—	—	—	—	—	—
DELOVNA ORGANIZA	2.110,0	92,9	2.008,4	93,1	101,6	75,3	88,0	—	13,6	—

K navedenim številčnim podatkom je treba pojasniti le to, da je v ostanku 13,6 mio din zajet znesek za pokrivanje sindikalne liste, potrebe individualne stanovanjske izgradnje, toplovodnega omrežja, razne dotacije itd. praktično vse, kar financiramo iz sklada skupne porabe.

Dodatni podatki

1. Porast zalog v letu 1976 za 119,4 mio din ali za 23%.

2. Zmanjšanje terjatev do kupcev za 320,7 mio din.

3. Zmanjšanje terjatev do dobaviteljev za 69,7 mio din

4. Izplačani neto osebni dohodki v letu 1976 in indeks povečanja proti letu 1975:

— metalurška proizvodnja 4550,37 din ali 115,3%;

— TOZD mehanške obdelave 4180,79 din ali 114,1%;

— TOZD TRO 3907,01 din ali 110,7%;

— tehnični sektor in delovna skupnost 4368,32 din ali 117,7%;

— delovna organizacija 4362,91 din ali 115,8%.

Realizacija osebnih dohodkov proti planiranim je bila z 99,2%.

5. Porabljenih in angažiranih sredstev skupne porabe je bilo v letu 1976 128,2 mio din.

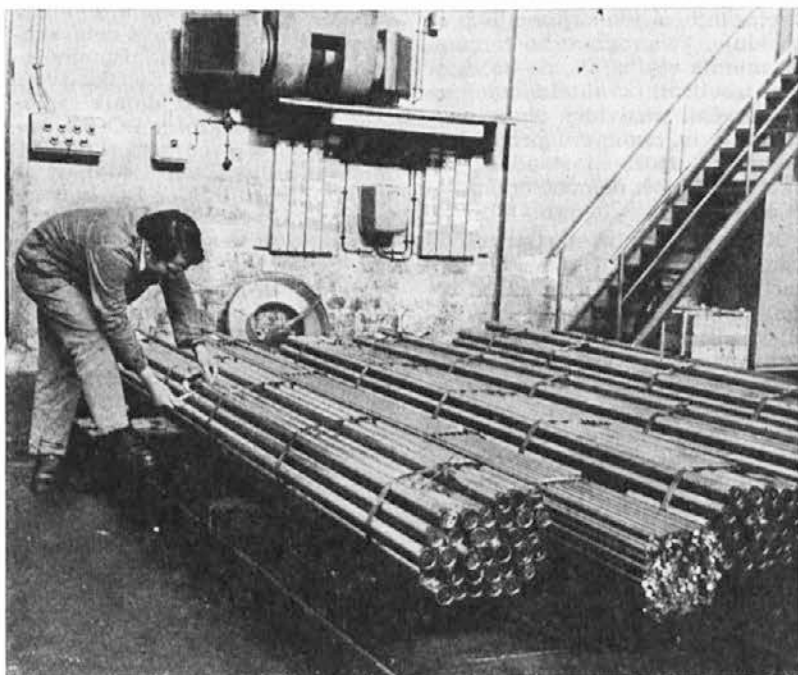
6. Delovna organizacija je v letu 1976 razpolagala z 215,8 mio din amortizacije, ki jo je porabila in angažirala za modernizacijo proizvodnje.

7. Končno naj še omenimo to, da delovna organizacija proizvaja z delovnimi sredstvi, ki knjižno izkazujejo le eno tretjino nabavne vrednosti, kar pomeni, da bomo morali v bodoče posvetiti posebno skrb modernizaciji proizvodnega procesa. Zato ni slučaj, da smo si v srednjeročnem obdobju zastavili obširne rekonstrukcije in modernizacijo naših proizvodnih kapacitet, za katere strokovne službe intenzivno pripravljajo potrebne strokovne elaborate.

Zaključek

Gospodarjenje, predvsem pa izkazovanje poslovnih rezultatov v letu 1976 pomeni bistveno spremembo proti preteklemu obdobju. Zakon o združenem delu, zakon o ugotavljanju celotnega dohodka in dohodka po plačani realizaciji, zakon o zavarovanju plačil, zakon o amortizaciji osnovnih sredstev, sprejeti samoupravni sporazumi in drugi vzporedni predpisi, ki urejajo obračunavanje in izkazovanje celotnega dohodka ter njegovih elementov, prinašajo novo kvaliteto v gospodarski sistem. Ker to pomeni odstopanje od starega sistema, pomeni istočasno, da je treba biti zelo previden pri vzporejanju kazalcev gospodarjenja proti preteklemu obdobju, ker bi bilo mogoče napačno sklepanje o uspešnosti dela delavcev v združenem delu. Zato je potrebno poslovne rezultate preveriti na podlagi količinskih in vrednostnih podatkov o proizvodnji, produktivnosti, stroškov itd. Ugotavljanje uspešnosti ali neuspešnosti poslovanja na podlagi ugotovljenega celotnega dohodka in njegove delitve bi predstavljalo preveč enostransko gledanje na rezultate.

Če s temi predpostavkami vstopimo v verbalno analizo uspešnosti poslovanja železarne v preteklem obdobju, lahko ugotovimo relativno slabše poslovne uspehe, kot so bili v preteklem obdobju in proti začetnim rezultatom. Izostanek dohodka proti planiranemu se v glavnem nanaša na nedoseganje količinske proizvodnje, delno pa tudi na dejstvo, da so v lanskem letu porasle cene

Pripravljeno za odpremo

TOZD	skupna proizv.		blagovna proizv.		odprema		ekster. real.		popr. cen	
	1976 real. 1976	1976 plan 1976	1976 real. 1976	1976 plan 1976	1976 real. 1976	1976 plan 1976	1976 real. 1976	1976 plan 1976	1976 real. 1976	1976 plan 1976
JEKLARNA	91,8	88,9	—	—	—	—	—	—	—	—
JEKLOLIV.	92,2	91,9	93,3	94,7	95,7	94,5	105,5	101,8	110,2	107,7
VALJARNA	88,6	80,7	86,9	87,1	87,3	86,4	85,7	86,0	98,4	99,5
KOVAČNICA	99,1	92,9	91,1	87,7	91,5	87,4	91,1	89,4	99,6	102,2
JEKLOVLEK	83,8	69,4	84,0	69,1	83,6	68,5	92,8	66,2	110,9	96,6
SKUPAJ MET.	90,6	85,0	88,0	86,7	88,2	86,1	90,6	87,1	102,7	101,1
VZMETARNA	78,0	74,9	78,0	74,9	80,5	75,5	87,4	81,1	108,5	107,4
IND. NOŽ.	137,0	80,0	92,4	74,4	98,3	72,7	115,5	81,8	117,5	112,5
STROJ. IN	87,8	87,8	132,0	87,8	112,9	75,9	132,8	108,1	117,6	142,5
DELO	98,3	107,4	104,5	105,6	105,9	105,5	118,5	111,9	105,0	—
KALINICA	—	—	—	—	—	—	91,7	58,8	—	—
SKUPAJ MEHANSKA	92,8	90,8	92,9	89,8	94,6	89,5	113,3	99,8	119,8	111,5
TRO	79,1	79,3	79,1	79,3	87,7	78,3	107,5	92,2	122,6	117,7
DELOVNA ORGANIZ.	90,7	85,3	88,4	87,0	88,8	86,5	96,9	90,8	109,0	105,5

Pri primerjavi teh podatkov bralca posebej opozarjamo na doseganje poprečnih cen, izkazanih v indeksih, ki ne predstavljajo dejanskega povečanja cen, temveč spremenjeno strukturo proizvodnje in prodaje v prid kvalitetnejšim izdelkom.

reprodukcijskega materiala in drugi stroški, medtem ko so cene izdelkov ostale na nivoju leta 1975.

Ostanek dohodka po odbitju vseh stroškov pa je tako obremenjen z obveznostmi po samoupravnih sporazumih in zakonskih predpisih, da je skoraj v celoti razporejen v te namene. Ostanek po pokritju obveznosti po samoupravnih sporazumih ne bo zadostoval za pokritje potreb sindikalne liste, potreb dotacij, individualne stanovanjske izgradnje, prispevke za toplovodno ogrevanje itd.

To pa istočasno tudi pomeni, da iz ostanka ne bo mogoče odvajati sredstev za razširjeno reprodukcijo. Ob tem moramo upoštevati, da je razlika med pospešeno in minimalno amortizacijo postala nebitvena in da znesek pospešene amortizacije ne zagotavlja posebej pospešenega razvoja. To dejstvo je prisotno še tem bolj, ker delovna organizacija posluje z delovnimi sredstvi, ki so praktično že odpisana.

Relativno neugoden finančni rezultat železarne v letu 1976 bo povzročil neprijetne situacije ne samo v letu 1977, temveč se bo odrazil tudi v daljšem obdobju.

Predvsem smo v zadnjih dveh letih, posebej pa še v letu 1976 (iz sredstev leta 1975), zgradili visok družbeni standard, na katerega smo se navadili in tak tempo bi želeli zadržati tudi v bodoče. Pri tem mislimo predvsem na izgradnjo stanovanjskega fonda in toplovodnega omrežja ter športno rekreacijskih objektov. Takega tempa razvoja ne bo mogoče zagotoviti nekaj časa. Delovni ljudje železarne in kraja pa smo prav na to najbolj občutljivi, ker nam to pomeni neposredno dvig ali padec osebnega in družbenega standarda.

Drugi moment, ki je s stališča poslovnosti najpomembnejši, pa je nadaljnji razvoj železarne, od katerega bo odvisen tudi bodoči razvoj družbenega standarda. Poslovni in finančni rezultati za leto 1976 niso garant za posebej uspešen razvoj železarne v bodoče na bazi lastnih sredstev. Srednjeročni razvojni program železarne predvideva znatna sredstva v vlaganje za modernizacijo proizvodnje. Ta program bo železarne morala realizirati, da bo zmogla izboljšati kvaliteto izdelkov in povečati predviden obseg proizvodnje in zagotoviti predvideni osebni in družbeni standard ter akumulativnost delovne organizacije.

Kljub pozitivnim startnim osnovam, ki jih ima delovna organizacija v organizaciji, kvaliteti izdelkov, relativno dobri kvalifikacijski strukturi zaposlenih, z vključevanjem v gospodarstvo doma in na tujem, integracijsko povezavo s slovenskimi železarnami itd., bo treba v naslednjih letih posvetiti še večjo pozornost osnovnim produkcijskim faktorjem. Spremljanje in analiza stroškov bosta morala postati vsakodnevni spremljevalec pri poslovnih odločitvah, od sklepanja pogodb za nabavo materiala, izvedbo storitev do potnih in reprezentančnih stroškov.

Likvidnost delovne organizacije je bila skozi vse leto zadovoljiva,

tako da ni bilo težav s plačevanjem obveznosti.

Zaradi zmanjšane akumulativnosti, zmanjšane obsega realizacije, povečanja zalog, povečanja osebnih dohodkov, izplačila družbenih obveznosti itd., je tudi

likvidnost padla. Zato bo treba podvzeti prav na teh področjih odločne ukrepe, da se likvidnost ne bo zmanjševala in da bomo zadržali elemente investicijske sposobnosti.

Edo Javornik, dipl. oec.

Bolj zavzeto za združevanje dela in sredstev v SOZD slovenske železarne

16. marca je bila na Ravnah skupna seja sveta ZK in KO sindikata Slovenskih železarn z naslednjim dnevnim redom:

— poročilo o delu po novembrski seji sveta ZK SZ,

— uveljavljanje zakona o združenem delu v SOZD SZ s predlogi za konkretizacijo samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD SZ,

— informacija o povezovanju SOZD SZ z organizacijami blagovnega prometa.

Objavljamo uvodno poročilo generalnega direktorja Gregorja Klančnika, sklepe pa bomo priobčili, ko bodo oblikovani.

Uredništvo

Družbenopolitične organizacije, zlasti svet ZK SZ in svet sindikata SZ, so ves čas pobudnik in pospeševalec procesa ustavne preobrazbe samoupravnih odnosov v SOZD SZ. Že v fazi oblikovanja osnutka zakona o združenem delu je vodstvo družbenopolitičnih organizacij maja 1975 izdalo oceno delovanja in uresničevanja ustave v SOZD SZ, ki je bila verificirana v vseh delovnih organizacijah. S tem dokumentom so bila dana osnovna izhodišča za pripravo novega samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD SZ, katerih tudi po sprejetju zakona o združenem delu ni bilo treba spreminjati, temveč le prilagoditi.

Zakasnitev sprejemanja sistemskih zakonov in spremljajočih predpisov je vplivala tudi na tempo samoupravnega preobraževanja SOZD SZ. Posebna komisija za uresničevanje ustave delavskega sveta SZ, ki je bila ustanovljena 30. 9. 1975, je na začetku svoje aktivnosti prednost dajala samoupravni preobrazbi v DO SZ, bavila pa se je predvsem s problemom koordiniranega ustanavljanja TOZD in DSSS v DO, zlasti v železarnah Jesenice in Ravne, kjer je ta proces potekal pospešeno. Sedaj, ko je to opravilo v sklepnih fazah, na žalost lahko ugotovimo, da je iskanje skupnega imenovalca le delno uspelo. Zaradi močnih lokalnih vplivov in avtonomnega posega subjektivnih sil se uveljavljata dve različni izhodišči, za kateri bo šele prihodnost odgovorila, katero je uspešnejše. Izkušnje, ki smo jih dobili, bi morale biti koristne pri samoupravni preobrazbi v drugih delovnih organizacijah.

Sčasno s oblikovanjem samoupravne preobrazbe v delovnih organizacijah SZ se je oblikovalo tudi samoupravno presnavljanje v SOZD SZ. V ta namen je bilo v Podvinu 14. in 15. 10. 1976 dnevno posvetovanje družbenopo-

litičnih, samoupravnih in poslovnih delavcev, na katerem so bile odprte dileme in izoblikovana temeljna izhodišča za nov samoupravni sporazum. Glavna pozornost je bila naravnana na razvijanje dohodkovnih odnosov.

Na razširjeni seji sveta ZK SZ dne 12. 11. 1976 na Teharjih so bila temeljna izhodišča za oblikovanje delovnega osnutka samoupravnega sporazuma o združevanju v SZ ponovno obravnavana. Dileme, ki so bile na tem sestanku prisotne, so pokazale, da izdelovanje za samoupravno uveljavljanje SOZD usodnega dokumenta ni le naloga družbenopolitičnih, temveč v prvi vrsti strokovnih delavcev. Na tem sestanku sem zato dobil neposredno nalogo, da na podlagi sprejetih izhodišč izdelam osnutek koncepta, ki naj bi bil podlaga delovnemu osnutku novega sporazuma o združevanju v SZ.

Prispevek 'Na poti dohodkovnih odnosov' za ugotovitvijo rezultatov dela v preteklosti, stanja v sedanjosti in zasnovo za samoupravno krepitev ter prilagojevanje SOZD SZ z zakonom o združenem delu v prihodnosti sem izdelal do konca novembra. Ta prispevek je bil objavljen v treh glavnih tovarniških glasilih: Železaruju, Štorskem železaruju in Koroškem fužinarju, kopije prispevka pa so bile poslane v vse DO SZ.

Prispevek 'Na poti dohodkovnih odnosov', s katerim je bil seznanjen širok krog delavcev SZ, je napovedal osnovne konture novega samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD SZ. Po informacijah, ki so prispele, je bil ta koncept združevanja dela in sredstev v SZ ugodno sprejet, niso pa prispele nobene take pripombe, ki bi novemu predlogu združevanja dela in sredstev posredovale spremenjene rešitve ali nove samoupravne razsežnosti. To je pospešilo izdelovanje delovnega osnutka samoupravnega sporazuma o združevanju v SZ.

Komisija za uresničevanje ustave SZ je na seji dne 24. 1. 1977 obravnavala delovni osnutek dokumenta o združevanju dela ter sredstev v SZ. Ta dokument je zatem bil obravnavan v poslovnih ter samoupravnih organih SOZD SZ in na seji delavskega sveta SZ dne 9. 2. 1977 sprejet kot osnova za javno razpravo ter kot priloga jeseniškega Železaruja razmnožen.

Izven SOZD SZ prihajajo pripombe, da pot oblikovanja samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD SZ ni pravilna. Razlog za te pomisleke je verjetno v pomanjkanju informacij, ka-

ko je delovni osnutek nastajal. Ugotoviti pa je vendar treba delstvo, da pobud in zahtev, kaj vse mora konstituiranje SOZD SZ po novem zakonu o združenem delu vsebovati in vključevati, iz DO ni prispelo dosti. Enostavno povedano: zainteresiranost za kreativno sodelovanje pri oblikovanju dokumenta o združevanju dela in sredstev v SZ je v DO premajhna. Razlog je v iskanju lastnih rešitev v DO, angažiranju z načrtovanjem poslovanja za leto 1977, izdelovanjem sklepnih dokumentov za leto 1976, sodelovanju v lokalnih družbenopolitičnih skupnostih in raznih SIS. Ugotoviti pa je vendar treba, da nas čas še ni prehitel in da imamo še dosti možnosti za oblikovanje takega predloga sporazuma, ki bo jasno opredelil združevanje dela in sredstev ter način učinkovitega delovanja SOZD SZ kot sistema združenega dela.

Razprava, ki teče v delovnih organizacijah, bo sigurno prispevala koristne predloge za spremembo in izpolnitev osnutka o združevanju v SOZD SZ. Predvsem od družbenopolitičnih delavcev je treba pričakovati konkretne pripombe na slabosti v preteklosti in dodatne zahteve, kaj naj se v prihodnosti v interesu optimalnega vodenja proizvodnega procesa združi v SOZD SZ. Uspešne bodo predvsem tiste pobude in zahteve, ki bodo prispele iz DO.

Samoupravni sporazum o združevanju v Slovenske železarne pa ni bil edina aktivnost na področju preobrazbe naših samoupravnih odnosov in prilagojevanja z zakonom o združenem delu. Po novembrski seji sveta ZK SZ so bili oblikovani še naslednji dokumenti:

— predlog samoupravnega sporazuma o temeljnih načrtu razvoja poslovne skupnosti izdelave in predelave jekla za obdobje 1977 do 1980. Ta dokument je bil izdelan v SOZD SZ, verificiran v DO in v poslovnem odboru za jeklo ter bil kot priloga jeseniškega Železaruja 27. 1. 1977 razmnožen. Podpis je predviden 25. 3. 1977;

— pravilnik o združevanju in nalaganju sredstev v SOZD SZ. Ta, za dohodkovno soodvisnost pomemben dokument, ki je izpeljanka iz sporazuma o temeljnih srednjeročnega načrta SZ, je 25. 2. 1977 v Lescah sprejel delavski svet SZ in pomeni pomemben korak pri uveljavljanju SOZD SZ zlasti na področju pospeševanja selektivnosti in učinkovitosti razvoja.

Dohodkovni odnosi so samoupravni ekonomski pojem, ki je družbenopolitično osvojen, obratno pa še ni dognan. Ni naključje, da praktičnih primerov objektivnega ugotavljanja deleža dohodka v vseh fazah proizvodnega postopka še ne zasledimo. Tudi zamenjava kreditnih z dohodkovnimi odnosi se še ni utrdila, in iz dveh razlogov:

— ker zahteva preobrat v miselnosti, da se samoupravljanje lahko uveljavlja le v visoki inflaciji,

— ker nimamo modela in spodbude, da bi se OZD odločale skupne naložbe po dohodkovnem sistemu.

SOZD SZ orje ledino. Uvedel sistem, ki spodbuja združevanje

sredstev, varuje realno vrednost združenih sredstev, preprečuje prelivanje dohodka in zagotavlja učinkovitost naložb. Uvedba sistema o združevanju in nalaganju sredstev pomeni konkretno uveljavljanje dohodkovne soodvisnosti, kar bo vplivalo na kakovostne spremembe na vseh področjih združevanja dela v SOZD SZ.

Načrt dela storitvene aktivnosti na tretji, na ravni SOZD združevanja dela in sredstev v SZ za leto 1977 že vsebuje kvantitativne premike, ki so učinek kakovostnih sprememb. Bilančni potencial interne banke se bo povzpela na 1547 milijonov din ali za 33%. To pa ni vse; delovanje interne banke se bo usmerilo na dolgoročno področje in s skupnimi naložbami združenih in iz drugih virov pridobljenih sredstev neposredno razvijalo dohodkovne odnose.

Združevanje in nalaganje sredstev bo vplivalo tudi na planiranje proizvodnje in zlasti razvoja. V prihodnje brez posredovanja interne banke nobena DO SZ ne bo mogla izpeljati investicijskih naložb, to pa pomeni predhodno obravnavo, selekcioniranje, ocenjevanje in odobravanje projektov. Usklajevanje razvoja proizvodnje torej ne bo več stvar dobre volje, temveč pogoj investiranja. To bo vplivalo na pomembnost deleža SZ v družbenem planiranju in na enotno uresničevanje petletnega načrta.

Z doseženim ne smemo biti zadovoljni. Razviti bo treba dohodkovne odnose v skupnem prihodu in s tem povečati interes in spodbuditi notranji blagovni promet. Delitev skupnega prihodka je temeljni ekonomski pogoj za specializacijo proizvodnje, odpravljanje prekrivanja proizvodnega programa, delitev dohodka po vložnem delu, večje ekonomičnosti in produktivnosti poslovanja.

Uveljavljanje SOZD SZ je odvisno od spleta dejavnikov:

— hotenja v TOZD in DO za združevanje dela in sredstev v SOZD,

— pripravljenosti strokovnih delavcev, da zaradi optimiziranja poslovanja del funkcij združijo z drugimi DO v SOZD,

— družbenopolitične aktivnosti,

— učinkovitosti skupnih služb pri izvrševanju združenega dela.

Priznati moramo, da so vsi našti faktorji vplivali na uspešnost in ugled SOZD SZ. Boljše rezultate lahko dosežemo samo s povečanjem interesa za združevanje dela in sredstev na ravni SOZD v DO, zato so njihove pripombe, pobude in zahteve najbolj pomembne.

Svet ZK naj bi v DO pospešil postopek konstituiranja SOZD po zakonu o združenem delu. Spodbudi naj zbiranje:

— pripomb na dosedanje delo,

— predlogov za združevanje dela in sredstev v prihodnje,

— zasnove za samoupravno organiziranost SOZD,

— pobud za razvoj dohodkovnih odnosov.

Konkretna pripomba in predlogi so edino pravilen in konstruktiven način izboljševanja stanja nasploha in zato tudi v SOZD SZ. Člani sveta ZK in KO sindikata SZ naj bi iz svojih DO do nasled-

nje razširjene seje sveta ZK SZ 16. 3. pripravili naslednje gradivo:

Kateri so vzroki za premajhne uspehe SOZD SZ v preteklosti?

— premajhna učinkovitost organizacije skupnih služb in kateri sektorji so najbolj zatajili,

— nezavzetost poslovnih in strokovnih organov SZ. Na katerih področjih je usklajevalno-strokovno delo bilo najmanj uspešno,

— premajhna budnost in revolucionarna prisotnost sveta ZK in sveta sindikata SOZD SZ.

Odgovori na ta vprašanja bodo napotilo, kaj je za večjo učinkovitost treba storiti v prihodnje. V ta namen naj bi iz delovnih organizacij SZ dobili naslednje predloge:

— Katero delo ali funkcije naj bi združevali na ravni SOZD?

— Katera, kakšna in s kakšnimi pogoji naj bi se združevala sredstva?

— Ali naj se poveča vizualna enotnost DO v SOZD SZ na področju prospektov, pisemskega papirja, vizitk, reklamnih oglasov in razpisov?

— Kako bi v SOZD razvili dohodkovne odnose v udeležbi in delitvi dohodka ter skupnega prihodka?

— Kakšno spodbujanje zunanjetrogovinskega prometa bi v SOZD privedlo do najboljših rezultatov v devizni bilanci?

— Kakšne službe bi se v skupnih službah SZ morale razviti na področjih: planiranja, razvoja, fi-

nanc, komerciale, samoupravljanja in splošnih zadev?

— Kakšno vlogo naj bi v interesu večje učinkovitosti SOZD odigrali strokovni delavci iz DO SZ? Ali naj tudi v prihodnje tvorijo svoje odbore in teame? Če, za katera področja: planiranje, razvoj, finance, komerciale, jeklarstvo, metalurška predelava, kovinska predelava, energetika, vzdrževanje, kadri, promet in drugo.

— Ali naj DO v republiških in zveznih asociacijah, državni administraciji in SIS nastopajo samo prek SOZD SZ? To bi pomenilo, da bo npr. odnos do združevanja jugoslovanskih železarn tekkel v celoti prek SOZD tako pri dajanju statističnih podatkov, plačilu prispevkov kot pri delu v organih. Podoben bi bil odnos tudi do republiške skupščine in gospodarske zbornice ter samoupravnih interesnih skupnosti. Izvoljeni delegati bi se obvezno sestajali in usklajeno zastopali SZ. To pa bi pomenilo oblikovanje delegatskega sistema ne le v samoupravnih organih SZ, temveč tudi za koordinirano delo navzven.

Delegati raznih skupščin in organov bi po takem predlogu morali konstruktivno sodelovati v tistih organih SOZD, ki obdelujejo njihovo problematiko.

To je le nekaj vprašanj, ki naj bi olajšala izdelovanje pripomb in predlogov za združevanje dela in sredstev v SOZD SZ v prihodnje. Prepričan sem, da bodo razmišljanja v širšem krogu rodila najboljše rešitve.

Franc Paradiž

Smo pa res odvisni od pomoči žerjava, saj moramo obdelovati večinoma težke kose, pri katerih nam lahko pomaga le dvig žerjava. Take in podobne stvari nas spremljajo, imajo pa za posledico, da ne ustvarimo tistega, kar bi sicer lahko. Zadnje čase tudi opažamo, da pri nas kljub sončnim dnevom gorijo vse luči po hali. Vendar tako ni samo v našem obratu, temveč povsod. Če vse to seštejemo, bomo dobili porazen podatek, koliko toka gre po nepotrebnem v nič. Mislim, da lahko že tu pričnemo varčevati vsi zaposleni v železarni, in sem prepričan, da bomo precej privarčevali.

Franc Paradiž, topilec v jeklarni I:

»Delo topilca spremljajo zunanji vplivi, ki so včasih prav zaskrbljujoči. Poglejmo malo nazaj, ko so se v naši železarni kar vrstile eksplozije v elektro obločnih agregatih. Marsikateri je takrat prvega krivca iskal v topilnici. Danes pa vemo vsi, da lahko že malo zaledenela rafuda povzroči v agregatu pravo razdejavanje. Sicer pa je res, da lahko mi topilci precej pripomoremo na drugih straneh k varčevanju. Tu predvsem mislim prispebnost na delovnem mestu. Največ lahko privarčujemo pri porabi elektrod in pri reprodukcijem materialu. Seveda pa lahko največ k temu v našem obratu dajo svoj delež delavci na pripravi vložka.

Sicer pa me nekaj že dolgo moti. Pred dobrimi osmimi leti smo dobili v naš obrat čisto novo sušilno peč, ki je žal obratovala samo en mesec. Kolikor vem, smo morali zanjo odšteti kar precej denarja. Povedati moram, da je takšnih in podobnih primerov v naši železarni še precej. Pri vsem tem pa se lahko vprašam: kdo si je za tako velik denar že pred leti v jeklarni I. postavil svoj spomenik? Da pa se nam ne bodo v bodoče še dogajale takšne in podobne stvari, bomo morali svojo vlogo med prvimi odigrati komunisti pa tudi mi nekomunisti, ki bomo pač stremeli po čim boljšem varčevanju in čuvanju naših dolgoletnih pridobitev. Da pa bomo vse to dosegli, bo treba izboljšati delovno disciplino.

Pavel Krivograd, vodja montaže strojev:

»Varčevati, lahko rečem, ne znamo. Ne vem, zakaj je zadnje

MNENJA DELAVCEV:

Naš prispevek k varčevanju in produktivnosti

Brez dobrega varčevanja in produktivnosti dela si ne moremo zamisliti dobrih delovnih uspehov. Kljub temu pa se dogaja, da prav pri varčevanju popuščamo. Kot smo ugotovili iz pogovora z našimi delavci, nam je pogosto malo mar za drage materiale, katere smo morali plačati vsi. Pa prepustimo besedo delavcem o tem, kaj menijo o varčevanju in produktivnosti zadnje čase v železarni.

Jože Slemnik, rezkalec:

»Lahko rečem, da smo zadnje čase nekoliko zanemarili varčevanje v našem obratu v mehanični. Kot dolgoletni delavec rezkalec lahko pri svojem stroju precej prispevam k dobri produktivnosti dela in k varčevanju. Vendar zadnje čase opažam, da na mojem delovnem mestu tehnološki postopki niso usklajeni s tempom dela. Zato ni čudno, da se dogajajo tudi nesmiselne stvari. Kje je logika, da moramo vse prevečkrat snemati in nameščati rezkalno orodje, ki ne ustreza delu, ki ga narekuje nepredvideni tehnološki postopek? V bodoče bodo morali naši tehnologi le biti bolj seznanjeni oziroma bolj povezani z delovodji v proizvodni dvorani in delavci. Delo v mehanični zahteva dve izmeni. Prav

rado pa se zgodi, da na popoldanski izmeni ni vse tako, kot bi moralo biti. Delavci, ki smo za stroji v popoldanski izmeni, ne moremo kljub svoji volji ustvariti tistega, kar bi lahko, če bi bila žerjavovodska služba bolje organizirana. Ker pa ni, moramo vse prepogosto ustavljati stroje in čakati na milost tistega, ki upravlja žerjav.

Jože Slemnik

Pavel Krivograd

čas tako. Mislim, da so naši delavci zelo znani in cenjeni, da pa pri varčevanju ni pohvalnih rezultatov. Že vsa leta nam manjka lastniški občutek za družbeno premoženje. Kaj rado se zgodi, da ne znamo s »tuo« lastnino, če lahko tako rečem, ravnati kot s svojo. Za primer naj navedem samo potrošni material. Dovolj je, da pogledamo v posode za smeti, kjer je na kupe neuporabljene čistilne volne. Mislim, da se tu prične to naše razmetavanje. Kot dolgoletni vodja pri montaži strojev tudi opažam, kako se nepravilno in neodgovorno ravna z različnimi orodji. Mogoče lahko primerjamo vrednost orodja z našim dohodkom. Tu bi lahko izračunali, koliko denarja izgubimo prav zaradi tega. Vse prepogosti lomijo orodja in še druge stvari nam pobirajo denar, ki bi ga sicer lahko na drugi strani vložili spet v nekaj drugega. Vse to, kar sem naštel, je le delček v velikem kupu, ki je povezan z varčevanjem. Osebnost pa me moti najbolj to, da vselej, kadar sem dežurni v tovarni, vidim po obratih, da po nepotrebnem gorijo luči, da teče iz polomljenih pip topla in mrzla voda. Kljub večkratnim opozorilom se take stvari še do danes niso odstranile. Vse to nam dovolj jasno pove, da pri nas nimamo pravega občutka za varčevanje.

Ivan Žunko

Ivan Žunko, delovodja v jeklarni I:

»Če hočemo govoriti o varčevanju v železarni, moramo najprej začeti pri vhodni kontroli. Ta sprejema ves reprodukcijski material, ki ga potrebujemo mi v jeklarni. Če spusti v železarno pokvarjen ali nekvaliteten reprodukcijski material, se ta potem pojavi v proizvodnji, kar ima velike posledice (izmeček vložka itn.). Prav zato mi topilci menimo, da nam lahko pri dobri izdelavi vložka pomaga prav vhodna kontrola. Sicer pa moram reči, da naši delavci v jeklarni premalo pazijo na razne materiale, ki se potrebujejo za dodajanje k vložkom. Mislim, da bo treba veliko storiti pri zavesti delavcev, če bomo hoteli, da bodo naši zaključni računi razveseljivi. Tu mislim, da se bo moral sleherni samoupravitelj zavedati, da upravlja s stvarmi, ki so mu bile zaupane, ne pa da nekateri delajo, kot da jim je malo mar, češ saj ni moje. Pred nami so torej težke naloge, ki jih bomo morali reševati vsi, od direktorja do delavca v livni jami. Sam si pa želim, da bi vsi delavci v jeklarni delali vestno in čim več privarčevali, kar se nedvomno v takem obratu, kot je jeklarna, da.«

Koloman Vrečič, obratovodja kovačnice:

»Kako znamo v železarni varčevati, če hočemo? Rekli bi, da zmerno. Vsi, ki smo že dovolj ča-

Koloman Vrečič

sa zaposleni, vemo, da napor v tem smislu stalno tečejo že več let. Ob sprejemanju vsakoletnih gospodarskih načrtov takoj izdelamo tudi akcijske programe za doseganje zastavljenih nalog. Glavna naloga v tej akciji je zmeraj vsestransko varčevanje. Varčevanje pa je lahko bolj ali manj uspešno ali, kot temu pravimo, predpisi, kjer se uspešnost varčevanja dokazuje s kazalci in dobrimi rezultati gospodarjenja. Močna inflacija, česte spremembe v zakonodaji, skratka, nestabilni pogoji gospodarjenja prinašajo v napore in prizadevanja ljudi pri varčevanju malodušje in nejevoljo. Temu pa se moramo vsi upreti, saj pravzaprav zahtevajo še večjo angažiranost pri varčevanju, da bi se gospodarstvo stabiliziralo. Zaradi tega so pri nas vodstva enot, obratov in sektor-

jev zadolžena, da izdelajo ukrepe, ki bodo zagotovili izvedbo akcij za varčevanje in s tem boljše gospodarjenje. Poleg tega pomagajo tudi občasne akcije, ki so nujne ob pomanjkanju ene ali druge vrste energije ali repromateriala.

Kje najbolj razmetavamo? Mislim, da najbolj od kruha v jedilnici do pisarniškega papirja. Kdo bo mislil, da sem malenkosten, da ne vidim večjih stvari, ki odkupijo tone kruha ali papirja. Eno in drugo je važno. Stroj ali naprava, ki smo jo kupili, ne dela. Nekvaliteten repromaterial ni bil reklamiran, ne vem iz kakšnih vzrokov. Zgrešene investicije in še in še bi se dalo naštevati. Nekdo si lahko privoščiti to, drugi pa ne. Vse to pa si privoščimo, ker pač ni osebnost last ali stvari ne poznamo, jim nismo dorasli ali celo namerno to delamo. Za vse se najde tehten zagovor od tistega, ki je zavrnil le zagrizen kos kruha, do odgovornega za investicije, ki se je ne po njegovi krivdi zavlekla v nedogled. Pri vsem tem pa je treba paziti na eno: kdor dela, mu večkrat tudi kaj spodleti. Najbolj pa razmetavamo s časom. Že prej sem omenil, da je varčevanje uspešno, če se opira na neki standard ali pa, če je predpisano. Delovni čas imamo točno določen in predpisan z zakonom... Ne držimo pa se prihoda na delo ne predpisanih odhodov, da o neopravičenih odhodih od dela ne govorimo. So primerni, največ jih je pred prazniki ali nedeljo, ko ljudje tudi po več ur (nisem se zmotil) prezgodaj zapuščajo delovno mesto in tudi tovarno. To pa je nepošteno do tistih, ki se držijo svojega reda.

Peter Ranc, brusilec v hali industrijskih nožev:

»Mislim, da je pri vsakem delu, ki ga opravljamo, možno varčevanje. Tudi na svojem delovnem mestu lahko sam precej

Peter Ranc

privarčujem, če sem pri delu dovolj pazljiv in priseben. Pa poglejmo potek mojega dela. Varčevanje se prične že pri nameščanju brusilne plošče na stroj. Le majhna nepazljivost pri montaži zadostuje, da se dokaj draga plošča stre. Pri tem pa se lahko jaz in moj sodelavec, ki dela v bližini, tudi težko poškodujeva, saj se brusilna plošča razleti na več majhnih kosov. Če sem pazljiv, obvarujem sebe in sodelavca poškodbe in plošča odsluži svoje obratovalne ure. Vem, da tako ni povsod po tovarni. Precej je delavcev, ki samo gledajo, da jim mine osem ur. Mislim, da bomo končno le morali opustiti tiste stalne obljube, ki si jih zadajamo vsakič ob sprejemanju letnega plana, da bomo morali le bolj delati. Je pa že tako, da zmeraj le rečemo, da bo čisto drugače, ko pa je leto naokoli, do tega ne pride. Zato ni čudno, da so rezultati našega varčevanja precej slabši.

F. Rotar

NAČELA IN GESLA

— Hitrost proizvodnega procesa vpliva na obračanje kapitala, s tem pa na oblikovanje dohodka.

— »Pravi človek na pravo delovno mesto ter prava informacija ob pravem času na pravem mestu« naj velja tudi za našo delovno organizacijo.

— Cena transportnega procesa lahko odločilno vpliva na lastno ceno proizvoda in na konkurenčnost podjetja.

— Prevoze na velike razdalje po kopnem prepustimo železnici, ker so s tem manjši stroški prevoza, obenem pa razbremenimo naše že tako preobremenjene ceste.

— Poleg količine živga in opredmetenega dela vpliva na spremembo lastne cene tudi vrednotenje tega dela.

— Naravna izraba je pri osnovnih sredstvih, ki niso v uporabi, običajno večja kot pri tistih, ki so v uporabi.

— S trošenjem osnovnih sredstev se povečujejo stroški za investicijsko vzdrževanje in je treba osnovna sredstva s pospešeno amortizacijo amortizirati že v krajši dobi.

— Investicijski dinar, ustvarjen z amortizacijo, je cenejši kot investicijski dinar iz poslovnega sklada, ki je obremenjen z obrestmi na poslovni sklad.

— »Če je nekoč tako bilo, je tudi sedaj dobro,« je miselnost konservativnih ljudi.

— Pravilna razmestitev naprav vpliva tudi na zmanjšanje administrativnega in posrednega dela.

— Pridnega delavca je treba nagraditi, slabega pa kaznovati, ker se drugače zmanjšuje motiviranost za delo.

J. A.

Velja tudi za tiste, malo starejše

Leto 1977 je leto široke družbene akcije za varnost in izboljšanje človekovega okolja. Akcija, ki se bo skozi vse leto razrasla v tisoče akcij po vsej domovini, pa ima samo en cilj, ki se glasi: angažirati vse sile v združenem delu in v vsej družbi za ohranitev naravnih in z delom pridobljenih vrednot, da bi uspešneje zavarovali človekovo življenjsko in delovno okolje.

Industrializacija, urbanizacija, modernizacija prometa, splošna tehnizacija in kemizacija so značilni pojavi napredka in preobrazbe naše družbe, za katerimi pa se kažejo tudi nezaželeni učinki in posledice. Takšni so onesnaževanje in deloma zastrupljanje naravnih virov, surovin, hrane, vode, onesnaževanje in zastrupljanje zraka, zanemarjanje delovnega in bivalnega okolja ter onesnaževanje z odpadki.

Proti vsem tem negativnim pojavom, ki jim na Ravnah lahko dodamo še zastrupljanje zraka s trdimi delci, se moramo vsi samoupravljalci začeti takoj in učinkovito boriti. To naj bo naša zavestna celoletna akcija v okviru naših TOZD, kajti v naši samoupravni socialistični ureditvi je treba izhajati s stališča, da je urejanje prostora in okolja neločljiv del procesa družbene reprodukcije in odgovornosti vseh občanov, organiziranih v krajevnih skupnostih, družbenopolitičnih skupnostih ter vseh delavcev, organiziranih v samoupravnih organizacijah in skupnostih.

Ljudje, ki so raziskovali ogroženost človekovega okolja v naši občini, so prišli do »diagnoze«, da ogroženost človekovega okolja v Jerjavu ni več ogroženost, temveč je primer najhujše degradacije in da Ravne prav tako tarejo trije akutni primeri — onesnaženost zraka, vode in deponije odpadnih snovi. Če tej »diagnozi« dodamo še vse stroške, ki nastanejo kot posledica neurejenega okolja, tako zaradi zdravljenja ljudi in okolja, slabe organizacije dela, slabitve fizične in psihične pripravljenosti za delo, zmanjšanje produktivnosti dela, čiščenje vode, tehnoloških problemov, kot so korozija ipd., potem lahko samo še bolj ugotovljamo, kako nujno je potrebna enotna akcija vseh delovnih ljudi in občanov.

Vse probleme moramo začeti reševati takoj, toda postopoma in načrtno, kajti v pogojih, ko se mora reševati problematika, ki je nakopičena, je pot skupnega odločanja in izvajanja nalog najbolj zadovoljiva in najprej uresničljiva. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti na vidik, ki se imenuje — solidarnost. Ta ne pomeni vselej združevanja sredstev, da bi pomagali tam, kjer teh ni, temveč je to v prvi

vrsti pot k racionalizaciji, k načrtnosti, združevanju sredstev za pristopno in zato učinkovitejše razreševanje določenih nalog. Solidarnost je lahko le izraz razvitega delovanja vseh socialističnih samoupravnih sil proti vsem stvarem, ki so negativne za našo skupnost.

Vsi ljudje smo soodgovorni za stanje v okolju, zato se moramo takoj in z vso odločnostjo posvetiti problemu, ki se tiče predvsem nas samih. To je — *zanemarjanje delovnega in bivalnega okolja ter onesnaženje z odpadki!*

Rečna in potočna obrežja so postala razstavišni prostor za vse mogoče odvrgene konzerve, vrečke, cunje, avtomobilske gume itd. Po vsakem prirejenem pikniku imamo v naravi eno smetišče več! Vsak potok je postal brezplačna pralnica avtomobilov! Skoraj vsaka zelenica v naseljih je postala nogometno igrišče! Še in še bi lahko naštevali. Kaj res ni v interesu nas vseh občanov in samoupravljalcev, da zaščitimo naša naravna bogastva, da zaščitimo in ohranimo naravo tako, kakršna je bila?!

Da bi akcija kar najbolj uspela, da bi v njej sodelovali res vsi delovni ljudje, je tudi tu potreben tisti najosnovnejši pogoj dobrega samoupravljanja, ki mu pravimo — *informiranost.*

Od vseh kompetentnih služb, ki delajo na varovanju in zaščiti človekovega okolja v okviru srednjeročnega plana razvoja naše občine, moramo zahtevati sistematično in konstruktivno informiranje občanov ne le o incidentih in nezaželenih pojavih, temveč tudi o

uspešnih tehnoloških rešitvah, o odkrivanju primernih sredstev za borbo proti onesnaževanju, o vseh akcijah, stroških, skratka o vsem, kar se dogaja v tej, za nas zelo pomembni dejavnosti. Samo tako bomo lahko preprečili ozke in pristranske poglede na to problematiko in prispevali k osveščanju vseh dejavnikov okolja in njihovih odgovornosti.

Ena prav tako važnih nalog, ki obravnavajo posamezna področja dejavnosti borbe proti onesnaževanju okolja je tudi ta, da mora biti vzgoja za varstvo okolja sestavni del vzgoje mlade generacije. Odnos do okolja odraža odnos do človeka. Zato je v procesu oblikovanja človekove zavesti pomemben dejavnik vzgojnoizobraževalno delo. V uresničevanju družbenovzgojnih ciljev, predvsem v oblikovanju celovite osebnosti moramo zagotoviti tudi aktiven odnos do naravnih in z delom pridobljenih vrednot okolja. S pomočjo takšne vzgoje in načrtnega izobraževanja se lahko bogati pojmovanje in ravnanje naših mladincev. Podpirati se morajo izvenšolske dejavnosti mladine, kot so taborništvo, planinarjenje, usposabljanje za splošni ljudski odpor (SLO), telesna kultura in rekreacija, umetniške, kulturne, naravovarstvene in druge dejavnosti.

Naj si za konec sposodim besede, ki jih je neke zapisal zborovodja pevskega zbora »Vres«, in jih namenil pesmi ter jih v letu borbe za varstvo dobrin in vrednot človekovega okolja posvetil naravi. Naj bodo te čudovite besede zaveza za nas: »Čuvajmo in ljubimo jo kot najdražje, ohranimo jo našim najmlajšim za vir moči in rasti!«

Bojan Lesjak,
kontrola kakovosti

Naše delo

Najpomembnejše naloge v mesecu aprilu KS OO ZSMS ZR:

- Sodelovanje pri akciji — dnevi mladine
- Analiza dela v OO ZSMS Železarne Ravne
- Skupna seja predsedstev OO ZSMS in KS OO ZSMS ZR s temo »Organiziranost, delo, akcija«
- Sodelovanje na Titovi štafeti ter »Prežihovini 77«
- Kulturni večer z zamejskimi Slovenci
- Kresovanje ob 27. aprilu — dnevu OF
- Številna športna tekmovanja

Sonja Sedar, 6. a,
»Solzice«, linorez

Naše naloge in cilji

V zgodovinskih interesih delavskega razreda, njegovi borbi za uresničevanje revolucionarnih ciljev in razvijanje socialistično-samoupravnih interesov so vsebovani bistveni interesi mlade generacije. Zato idejnopolitična usmeritev ZSM temelji na programskih ciljih ZKJ kot vodilni politični sili delavskega razreda in jugoslovanske samoupravne socialistične družbe.

Dejavnost mladine je sestavni del procesa podružbljanja politike in demokratizacije družbenih odnosov. Predstavitve mladih pa ima smisel, če je rezultat in izraz množične, neposredne in odgovorne udeležbe mladine v samoupravnem in političnem odločanju o družbenih problemih ter pogojih lastnega življenja in razvoja. Seveda pa moramo, glede na še vedno nezadovoljivo udeležbo in sodelovanje mladih, razmisliti, kako odpreti pota večje afirmacije mladine na vseh področjih družbenega življenja. ZSM mora skrbeti, da čim bolj verno izraža in v socialistični smeri usmerja, spodbuja raznovrstne interese, težnje in ustvarjalnost mladine, obenem pa mladino usposablja in usmerja v aktivno in neposredno delo v družbenem življenju, v samoupravnem odločanju ter prevzemanju svojega dela odgovornosti za reševanje problemov družbenega razvoja.

IX. kongres ZSMS je sprejel usmeritev, da mora nova ZSMS postati enotna, celovita in učinkovito razredno gibanje mladih ljudi, ki bodo sposobni v drugačnih, ustrežnejših in učinkovitejših oblikah organiziranosti uveljavljati novo vsebino aktivnosti. ZSMS mora postati množično in učinkovito sredstvo za mobiliziranje, organiziranje, usposabljanje in usmerjanje mladih ljudi za neposredno družbeno akcijo tako v DPO, interesnih skupnostih in drugih sredinah, kjer se mladi moramo politično in samoupravno uveljaviti kot delavci, kmetje, učenci, študentje, občani.

ZSMS kot DPO se mora danes bolj kot kdajkoli zavedati svoje družbene funkcije pri aktivnem vključevanju mladih v graditev takih odnosov, ki bodo resnično zagotavljali vse večji vpliv delovnih ljudi in v sklopu tega tudi mladine na vse družbene odločitve. Temu cilju sledi sedanja reorganizacija mladih in k temu cilju mora stremeti tudi nadaljnja kontinuirana akcija k razvoju in graditvi organizacije. Reorganizacija ZSMS ni in ne more biti enkratni poseg, ki ga je možno uspešno opraviti, ampak stalen proces spreminjanja organizacije, vsakodnevno prilagajanje družbenim odnosom oziroma sredinam, kjer deluje.

Naša samoupravna socialistična družba ima prav gotovo enega izmed najbolj odprtih in demokratičnih političnih sistemov v svetu. To nam daje tudi enkratno in specifično vlogo v svetu. Prav tako pa nam daje tako zasnovani družbeni sistem znotraj naše družbe možnosti za povezavo med vsemi delovnimi ljudmi in občani ter resnično odločanje in graditev takšne samoupravne družbe, v kateri ima delavski razred prevladujoč vpliv in kjer delovni ljudje predstavljajo gonilno silo razvoja na vseh področjih organizirane družbe. Možnosti za take vsebinske nove odnose nam daje že normativna ureditev v ustavi, na osnovi katere s samoupravnimi sporazumi urejamo odnose na področju združenega dela, krajevnih skupnosti in menjave dela ter družbenih dejavnosti nasploh. Naloga nas vseh je, da te odnose uresničimo v življenju, da vzpostavimo delegatske odnose.

Danes smo sredi bitke za izvajanje nove ustave v družbi, pri čemer ugotavljamo, da se te spremembe kljub temu ne izvajajo v vseh sredinah dovolj hitro. Res je, da se delovni ljudje zavedamo bistva ustavnih sprememb, vendar še vedno obstajajo elementi, ki tak razvoj zavirajo na različne načine. Prav zato se v ZSMS zavzemamo za organizacijo različnih oblik družbenega življenja in usposabljanje tako znotraj naše organizacije, kakor tudi znotraj enotne fronte socialističnih sil, ki edina lahko da celovitost usposabljanja.

Poskušal sem predstaviti vlogo in pomen ZSMS in prikazati, kakšni so njeni cilji oziroma naloge. To sem storil z namenom, da

ZSMS predstavim kot eno izmed DPO in ne kot DPO, ki je na zadnjem mestu.

Prepričan sem, da je danes mladina prisotna in deluje povsod in prav je, da ji to tudi priznamo. Ne bom govoril o konkretnih nalogah ZSMS v Železarni Ravne, saj je dovolj povedano z besedami, da se borimo in se bomo borili za delovnega človeka, skratka, za dosledno uresničevanje ustave in zakona o združenem delu v praksi.

Izobraževanje — pogoj za dobro delo

V izobraževanje mladih se iz leta v leto vlagajo večja sredstva, posveča se mu večja pozornost. Skušamo doseči, da bi se sleherni mladinec, član OO ZSMS, vsaj enkrat letno vključil v eno izmed oblik izobraževanja — seminar, politično šolo, razna predavanja ali da bi se vključil v brigado.

Dobro se namreč zavedamo pomena, ki ga izobraževanje ima v neki okolici. Če bi naredili razrez, kje smo trenutno v naši občinski konferenci na področju izobraževanja, potem bi bila stvar približno taka.

Takoj moramo priznati, da kljub naporom celotne OK ZSMS Ravne nismo v tem pogledu neke na vrhu, pa tudi ne neke na dnu — smo torej neke na sredini. Ker pa ta sredina ne pove veliko ali skoraj nič, jo bomo skušali malo bolj razjasniti. Po moji grobi oceni nismo do letošnjega leta zajeli v izobraževanje več kakor 20 odst. mladih — članov ZSMS. To je po eni strani kar lepo število, a kaj, ko lahko za primerjavo zapišem, da se tudi naša aktivnost po OO giblje v meji teh 20 odst. ali pa je še celo manjša. Vse to je v veliki meri posledica nenačrtnega izobraževanja mladih v prejšnjih letih, ko smo izobraževanju sicer posvečali določeno pozornost, nismo pa našli pravih oblik oziroma metod. Stanje po OO danes že kaže, da smo bili res premalo uspešni. Pozabljali smo na OO ZSMS v tej izobraževalni lestvici, saj smo prav tem celicam naše organiziranosti posvečali premalo pozornosti. Pozabljali smo, da je le v OO mogoče zajeti širok krog mladih in da je le od take množičnosti realno pričakovati uspeh.

Tako pa smo največ pozornosti posvečali vodstvom, to je, že starejšim mladincem in mladinkam, ki so kaj kmalu prenehali z delom in prepuščali bazo — OO brez zadovoljivih kadrov. Preden smo uspeli zopet usposobiti novi kader, je navadno preteklo precej časa, in sicer toliko, da se je zopet menjalo vodstvo in ta krog se je ponavljal, ne da bi nam uspelo bistveno popraviti delo OO.

Ko smo na področnih konferencah organizirali drage seminarje za vodstva OO ZSMS z dragimi predavatelji, smo prišli do zaključkov, da nam take oblike izobraževanja ne prinašajo zaželenih rezultatov. Pa še nekaj smo spoznali, da so ti poklicni predavatelji mnogokrat šli predaleč od mladega človeka, saj ni vse v tem, da se snov poda res na nivoju, mnogo ali še več je vredno vzbuditi pozornost mladih, jih pritegniti k sodelovanju in tako ugotoviti, kje so vrzeli v njihovem znanju.

Tako je bilo. Za letošnje leto pa lahko beležimo občuten premik naprej vsaj, kar se tiče organiziranja izobraževalnih oblik med mladimi. V programih področnih konferenc pri OK ZSMS Ravne ni več seminarjev, vsaj v takih oblikah ne kot prejšnja leta. Seminarji so se preselili v kraje, kjer OO delujejo, predavatelji pa so iz vrst članov predsedstva OK ZSMS Ravne.

Prvi tak seminar je pripravilo predsedstvo področne konference mladih iz KS za osnovne organizacije v krajevni skupnosti Ravne. Ker se je pokazalo, da je kljub slabši udeležbi, kot smo pričakovali, vendarle storjen korak naprej, smo naslednji seminar že združili s področno konferenco mladih delavcev. Organizirali smo ga v KS Prevalje, sicer s slabšo udeležbo, a že bežen pogled je povedal, da smo v dveh KS z dvema poldnevnima seminarje-

Vsi se zavedamo, da problemi in naloge, ki so še pred nami, niso majhne. Da pa jih bomo rešili, moramo biti zares dobro organizirani in enotni. Kajti le tako bomo lahko uresničili cilj, ki smo si ga zastavili.

Mladi v železarni smo sposobni in pripravljeni k temu prispevati svoj delež, vendar naj poudarim, da nas trenutno v veliki meri ovirajo organizacijski posli — dela, ki pa bi jih odpravili z nastavitvijo profesionalnega mesta — funkcije v ZSMS v Železarni Ravne.

Franjo Miklavc,
kladivarna

ma zajeli toliko mladih, kakor prejšnja leta za vse področje OK ZSMS Ravne. Obenem pa se je pokazalo, da so poldnevni seminarji uspešnejši, saj so bili mladi zelo pozorni in tudi razprave so potrdile, da smo s takim načinom močno približali izobraževanje OO. V mislih imam namreč dejstvo, da v OO še vedno nismo prodrli, tudi zaradi pasivnosti vodstev, ki doslej niso pokazala nekega večjega interesa za obliko izobraževanja te vrste. Poudarim in organiziranja v takem smislu se je poslužila OO pri koordinacijskem svetu OO ZSMS — kontrola kakovosti, ki je pripravila za vse mlade komuniste v železarni predavanja na temo o religiji.

Za konec pa bi poudaril, da bi takih oblik izobraževanja, kot sem jih naštel, moralo biti še več in da bi se ob tem posluževali članov predsedstva OK ZSMS. Pa še bodica za komisiji za DEO in IPD pri OK ZSMS Ravne, ki do sedaj nista bili organizatorji predavanj ali seminarjev, kakor jih imenujemo. Čimprej naj pripravita skupaj ali pa ločeno seznam mladih, ki bi bili pripravljeni voditi določena predavanja in obenem izbereta tudi primerne teme, ki bi se potem poslale v vse OO, da bodo le-te nato na podlagi teh tem izbrale zase najprimernejše.

Pa še nekaj. Prepričan sem, da ni treba posebej poudarjati — pa bom vseeno — da naslov tega sestavka ni fraza. Želel bi, da bi teh nekaj misli in ugotovitev našlo svoje mesto v mladih, predvsem tistih, ki so v vodstvu OO in da bi temu primerno izobraževanju posvetili kar se da veliko pozornost. Ne moremo namreč mimo dejstva, da je izobraževanje vsakega posameznika zelo potrebno za uspeh našega celotnega dela.

Rudi Mlinar

Naše izobraževanje

V četrtek, 24. februarja 1977, je OO ZSMS kontrole kakovosti organizirala za vse mlade v Železarni Ravne predavanje z naslovom »Religija in delovanje cerkve v naši družbi ter odnos socialističnih sil do religije in cerkve«. Predaval je prof. Josip Košuta, ki je s svojim odličnim izvajanjem pritegnil vse udeležence k aktivnemu sodelovanju.

Predavanja se je udeležilo 40 mladih, kar pa ni preveč razveseljivo glede na podatek, da jih je bilo povabljenih več kot dvesto. S predavanjem smo bili izredno zadovoljni, saj debata ni pojenjala niti ob kavi in ne na poti domov.

V petek pa je komisija za IPD pri KS OO ZSMS v ŽR pripravila za predsedstva OO ZSMS Železarnaravne kratke popoldanske seminarje s temama »Idejnopolitično delo in družbenopolitičen delavec« ter »Kako vodimo sestanek in pišemo zapisnik«.

Prvo temo je podal Boris Kastivnik, drugo pa Franjo Miklavc. Precej so prispevali prisotni mladinci v razpravah, katere so bile zelo zanimive in konstruktivne, kar dokazuje, da je v naši sredini dovolj sposobnih članov, ki pa jih žal ne znamo pravilno vključiti v naše delo. Kljub slabi udeležbi (prisotnih je bilo le 15 mladincev) smo se odločili, da bo

PO POTEH XIV. DIVIZIJE

Završe nad Mislinjo in legendarna Graška gora sta v zadnjih dneh februarja dobesedno živeli z nekdanjimi borci, mladino, taborniki, pripadniki teritorialnih enot in enot JLA, ki so se zbrali na vsakoletnem pohodu »po poteh XIV. divizije«, tokrat že devetem zapovrstjo. Mladi smo na pohodu spoznavali kraje in ljudi, ki so pred več kot tridesetimi leti nadvse gostoljubno in pristržno sprejeli borce divizije. Pri vsakem spominskem obeležju smo položili tudi vence in se poklonili spominu padlih.

XIV. divizija je imela do odhoda na Štajersko za seboj že nešteto zmag in bojev, bila je izkušena in njeni partizani so bili prežeti z veliko mero hrabrosti in poguma. Ustanovljena je bila 16. julija, 20. julija 1943 pa jo je vrhovni štab imenoval XIV. divizija. Na pohod je krenila iz Suhorja v Beli krajini. V njeni sestavi sta bili najprej Tomšičeva in Šerčerjeva brigada. Pohod štirinajste in njeni boji so imeli v zavesti slovenskega partizana posebno mesto. Po vojni je postala legenda o junaškem boju in zmagah ter o nadčloveških naporih, ki so jih borci premagovali na tej dolgi poti. Prehodila je več kot petsto kilometrov dolg marš, pretežno v zimskih metežih, ob nenehnih bojih in slabi prehrani. Vendar borci niso popuščali. Položaje so branili vztrajno in zagrizeno, preboje pa so dosegali z juriši. In prav zato je obujanje njenega spomina in tradicij še bolj častno in sveto.

Začetek pohoda je bil pri spominskem obeležju v Spodnjem Doliču, kjer so se prebili trije bataljoni štirinajste skozi nemški obroč na cesti Dolič—Lošperk. Najprej je sekretar OK ZSMS Slovenj Gradec Bojan Butolen orisal pomen in namen pohoda, MPZ »XIV. divizije« iz Doliča pa je zapel nekaj borbenih pesmi. Tu se je formirala tudi naša pohodna enota, ki se je imenovala Šerčerjeva brigada, sestavljali so jo mladi iz Slovenjegrada, Raven in Dravograda, pripadniki teritorialnih enot in JLA. Njen komandir je bil Franjo Pevec. S tem pohodom smo se vključili v niz proslav, ki potekajo letos ob 40. obletnici ustanovnega kongresa KPS ter so vsebinsko in časovno povezane s 40. obletnico prihoda tovariša Tita na čelo KPJ, vodilnega snovalca revolucionarne misli, bojne strategije in taktike KP ter njegovega rojstnega dneva in praznovanja meseca mladosti. Tako bodo tudi v prihodnje vsi naši programi in praznovanja meseca mladosti nosili obeležja teh pomembnih obletnic.

Iz Doliča je naša brigada krenila na Podjavorškovo domačijo na Kozjaku, kamor je 17. februarja 1944 divizija prišla in od koder se je imela namen prebiti na Pohorje. Sedanji gospodar Anton je mladim rad pripovedoval o takratnih dogodkih, težkih razmerah, nadčloveških naporih, ki so jih premagovali borci po globokem snegu in nizkih temperaturah. Vprašan je bilo toliko, da je bilo na vsa nemogoče odgovoriti, mladi pa so hoteli vedeti prav vse. To pa je bil tudi eden od dokazov, da mladi obujemo in nadaljujemo svetle tradicije in izročila NOB.

Od Podjavorškovih smo krenili k St. Joštu, kjer smo pred spominsko ploščo, ki je vzdignjena v živo skalo (postavili so jo preživeli borci Tomšičeve brigade v spomin na preboj XIV. divizije februarja 1944), položili venec. Od tam smo odšli proti Ramšaku in na grobišču padlih partizanov položili venec. Ti so padli ob zaključnih operacijah JLA na tem območju.

Proti večeru smo prišli v Završe, kjer je bila zaključna faza pohoda prvega dne. V avli

osnovne šole je bil miting, ki so se ga med drugimi udeležili tudi sekretar OK ZKS Slovenj Gradec, komisar pohoda Franc Japelj, predstavniki štaba teritorialne obrambe, tamkajšnji mladinci pa so pripravili kratek recital.

Drugi dan smo krenili na Graško goro — goro jurišev, kjer je bila osrednja proslava. Udeležencem je spregovoril tovariš Tone Vidmar-Luka, znan borec in nekaj časa tudi komandant štirinajste. Obudil je spomine na boje v teh krajih in poudaril veliko požrtvovalnost in tovarištvo borcev te slavne enote.

Za njim je spregovoril predsednik RK ZSMS tovariš Ljubo Jasnič, ki je dal velik poudarek ustanovnemu kongresu KPS na Čebinah. Sporočilo s Čebina pa je bilo tudi vodnik v pripravi na vstajo in začetek revolucije v obdobju graditve temeljev ljudske oblasti, pri urejanju odnosov med narodi in narodnostmi Jugoslavije, pa tudi v boju zoper vse, ki so nam skušali vzeti s krvjo priborjeno svobodo. Današnji čas pa terja, da novi rodovi delavskih in kmečkih množic ter inteligence uveljavljajo izročilo KP s Čebina v današnjih razmerah samoupravno socialistično organiziranega življenja. Tovariš Ljubo je orisal tudi lik največjega sina narodov Jugoslavije — Tita, njegovo vlogo, ki jo je imel v zgodovini delavskega razreda.

Na koncu so dijaki srednje ekonomske šole iz Slovenjegrada izvedli krajši kulturni program. Tako kot nekdanji borci nista zlomila mraz ne sneg, tako tudi pohodnih enot mladih močno sneženje in neurje ni prestrašilo.

Omenim naj še, da je med pohodom komisija za obveščanje in propagando pri OK ZSMS Slovenj Gradec izdala glasilo »Glas svobode«; list s tem imenom je namreč izhajal oziroma ga je tiskala partizanska tiskarna Sova v Mislinjskem jarku jeseni 1944.

Pohod je za nami in mladi smo se razhajali bogatejši za mnogo novih spoznanj in trajnejših prijateljstev. In ne nazadnje, ta pohod postaja iz leta v leto kvalitetnejši, iz leta v leto se ga udeležuje več mladih. To pa je hkrati tudi dokaz več, da mladi nadaljujemo s svetlimi tradicijami in pridobitvami NOB, hkrati pa je tudi najlepše priznanje in poklon, ki so ga mladi dali legendarni XIV. diviziji.

Silvo Jaš,
jeklolivarna

Portret mladinke

Bojana Verdinek, predsednica OO ZSMS Kotlje. Uradno je bila izvoljena na programsko volilni konferenci preteklo jesen, vendar je zaradi neaktivnosti prejšnjega predsednika to funkcijo že dalj časa opravljala. Pod nje-

Bojana Verdinek

nim vodstvom je delo v mladinski organizaciji precej zaživelo. K sodelovanju so pritegnili večino hotuljskih mladincev, uredili so mladinsko sobo in izvedli že lepo število akcij.

O svojem delu pravi:

»Na začetku je bilo kot povsod precej problemov, saj je bila OO ZSMS Kotlje precej razbita, čeprav je formalno obstajala. Sestavili smo program, ki je postal odraz naših želja in teženj in zato ga tudi uspešno uresničujemo. Predvsem se posvečamo športu in informiranju. Izvedli smo več športnih tekmovanj na nivoju OO, udeležujemo se pa tudi tistih, ki jih organizirajo druge OO ali pri OK ZSMS Ravne.

Novembra smo izdali prvo številko glasila »Mladi Hotuljec«, ki je bila posvečena Prežihovemu prazniku.

Delo je steklo in mladi smo dobili veselje do dela. Udeležujemo se debatnih in literarnih večerov pa delovnih akcij in kulturnih prireditvev, ob praznikih večkrat pripravimo recitale. Uspešno sodelujemo z vaško skupnostjo in drugimi DPO v našem kraju.

Bojana je tudi sekretarka konference mladitv v krajevni skupnosti in je predlagana za njenega bodočega predsednika. Čeprav ji časa večkrat zmanjka — obiskuje namreč tretji letnik gimnazije na Ravnah — pa uspešno dela tudi v centru za obveščanje in propagando, pa še stalna dopisnica Mladine je.

Mladinci iz Kotelj so s svojo predsednico in njenim delom zadovoljni, zato ji pri tem tudi veliko pomagajo.

Marjana Volmajer

Mladi Korošci na pohodu

tak način dela stalna oblika izobraževanja nas mladih v Zelezarni Ravne.

V razgovoru z mladimi, ki so se udeležili predavanja in seminarja, je bilo moč razbrati, da so bili vsi zelo zadovoljni. Prav tako pa so izrazili željo, da se na takšnih oblikah izobraževanja še srečamo. Vsi pa se moramo potruditi, da bomo pritegnili čim širši krog mladitv, saj naš samoupravni sistem zahteva dobre in razgledane delavce — samoupravljalce!

M. F.

Ljubezen tudi do navadnih stvari

V marsikdaj okrutnem vsakdanu, hitrem tempu življenja, večni tekmi s časom za nečim, kar se ne more dobiti s telesom, ampak z duhom, postajamo ujetniki proizvodov lastnega razuma. V zunanji manifestaciji telesa, sicer navidez zdravega organizma ostane duševnost nekako povožena in prepuščena času. Tudi mi v svoji novi tekmi za lažnimi vrednotami večno gledamo času v hrbet in to, ker se zanesemo na svojo površnost, da pri delu niti ne poskušamo odkriti tiste notranje moči, ki je močnejša od kateregakoli ti. časovnega stroja. Tisti, ki so poraženi v tej žalostni tekmi in se hudujejo na lastno nemoč, v resnici niso niti poskušali prodreti v globino tistega, kar jih veže s številnimi stvarmi okrog sebe, ampak so se podredili lastnemu telesu, zakopali globoko vase, okovali so se v močan oklep vsakdanjosti.

V eni od teh nesigurnih atmosfer duha lahko ustvarjalec s čudežno močjo dvigne navadne, pozabljene, odvržene, zapuščene stvari in nam jih okrutno meče pred oči. Pusti jih, da ležijo v praznini, na ničemer in le-te budiijo v nas ponovno ljubezen do neznatnih, a dragih predmetov.

Kako zgubljeno deluje vžigalica, zgorela, a ne vsa, vržena na tla, in sedaj je naenkrat pred nami drugačna. Kolikokrat smo že odvrgli vžigalico, jo gledali, kako leži na tleh, zapuščena, sama prepuščena uničenju in v nas se nikoli ni porodila ideja, da je to v resnici svet stvari v malem, ki prav zaradi tega, ker so navadne, vsakdanje, tvorijo del nas, našega življenja.

Tak pogled na preproste stvari nas reši utrujenosti vsakdana, osvobaja nas lastnega strahu pred časom in nam daje novo življenjsko moč.

V. G.

Dnevi mladine na Ravnah

Akcijo »dnevi mladine« organizirajo občinske konference ZSMS, center za obveščanje in propagando pri republiški konferenci ZSMS in uredništvo Mladine. V lanskem letu in v začetku letošnjega je bila izvedena že v nekaterih OK ZSMS, o čemer je sproti obveščal tednik Mladina in je bila med mladimi ugodno sprejeta. Njeni glavni nameni so predvsem afirmacija dela mladih, njihovih problemov in težav v določenih delovnih in življenjskih sre-

dinah. S tem lahko uredništvo Mladine zaznava probleme tam, kjer se ti porajajo in prek našega osrednjega glasila obvesti o tem širok krog mladih po Sloveniji. Tako postaja stik tednika z mladimi bolj življenjski in Mladina lahko res postane glasilo slehernega člana ZSMS.

Dnevi mladine povezuje akcija »mladi novinar«, kjer se mladi informatorji usposabljaajo za pisanje. Uredništvo Mladine sodeluje mentorsko in s tem širi mrežo dopisnikov. (Akcija je celoletna in nagradna, več o njej piše v Mladini!)

V naši občini bodo »dnevi mladine« potekali od 15. do 24. aprila. Center za obveščanje in propagando (COP) pri OK ZSMS Ravne je že izdal njihov osnovni koncept in večjih sprememb ne pričakujemo več.

Trubar je bil prvi, Prešeren je edini

V zgodovini naše književnosti je veliko umetnikov, ki so nadaljevali delo Primoža Trubarja. Njihova peresa so oblikovala enkratne in neponovljive ideje in misli. Mnogi so ustvarjali v ozkem in neprimernem družbenopolitičnem okolju, ki je dostikrat omejevalo napredne, revolucionarne misli. Njihova naloga je bila težka. Nekateri so svoj cilj dosegli tako, kot so želeli, svobodno. Mnogi pa so pod vplivom takratnih družbenih razmer krenili iz začrtane poti, zapadli pod vpliv nazadnjaštva. Tako so nastajala protislovja in »literarni boji«, ki jih ima naša zgodovina literature precej. Že če se površno ozremo v preteklost, v tiste prve trenutke prebujanja naših narodov, lahko ugotovimo, da so naš narod vodili in poskušali usmerjati na pravo pot mnogi esteti. Nekaterim je to uspelo, drugim manj. Nedvomno je vpliv njihovih misli prisoten še danes, saj smo jim dolžniki v marsičem. Kaj bi bilo brez Trubarja, Prešerna, Cankarja...? Bi lahko danes pisali in govorili slovenski jezik, jezik zatiranih narodov, združenih v boju za skupen cilj? Bi lahko spoznali, kako lahko nekdo tako globoko prodre v lik matere, ji postavi enkratni spomenik s svojimi deli? Bi lahko še kdo na tako nepozabljen način upodobil otroka, mater, siromaka, kot je to storil Cankar? Razmišljati o tem, kako bi bilo brez Prešerna, pa je nesmiselno. Vsi ti umetniki so si že takrat zamisljali današnjo ureditev družbe. Spoznali so, da bo potreben še marsikateri boj naših narodov, preden bodo nastopili kot slozna,

Sicer pa je tu nekaj drobcev iz delovnega programa: javna tribuna na temo onesnaževanja okolja, ustni časopis na temo — kultura, okrogla miza o mladih v kmetijstvu (na te akcije bomo povabili tudi goste, da se bomo o problemih lahko res vsestransko pogovorili), spremljanje Titove štafete, odkritje Prežihovega spominskega obeležja, Prežihovina 77, delovna akcija brigadirjeve-veteranov v občini, obisk ene od OO ZSMS v Železarni Ravne, KS OO ZSMS ŽR, gimnazije, pa še precej drugih bomo izvedli.

Vabim vas, da se udeležite te svojevrstne akcije in ji pripomorete do čim večje kvalitete ter hkrati izpolnite njen glavni namen — spoznati življenje in probleme mladih!

Marjana Volmajer

enakopravna celota, združena v boju za svobodo.

Vsa umetniška dela so bila le lučke v takratni temi slovenske literature oziroma zgodovine. Vendar pa je bil njihov sij dovolj močan, da so našemu narodu nakazale pravo pot v svobodo in enakopravnost. Prve pisane knjige v slovenščini so nastajale izpod Trubarjevega peresa, Cankar je spoznal, da je našemu narodu potrebna tudi nacionalna, družbena svoboda — ne le kulturna. Kot je takratna družba zavračala vse napredno, je zavračala celo ideje mnogih umetnikov, jih požigala. Prešeren pa je bil edini, ki je vse te napredne misli: kulturne, družbenopolitične, povezal v enkratno celoto, jih še izpopolnil in podal svetu z upanjem, da jih bo razumel. Od tega genialnega duha svojega časa je naš narod dobil nekaj neprecenljivega. Nakazal nam je pravilno pot, ki naj vodi v svobodo, mir, solidarnost. V številnih pesmih je želel narodu razložiti, kakšen je pomen besede »solidarnost«. Odstranjeval je mnoge zapreke, ki so bile na poti razvoja. Zato je bil v takratnem nazadnjaškem svetu večkrat zatiran, njegova dela celo požgana — vendar ni odnehal. Tudi sam je želel, da slovenski narod ne bi klonil. Dokazal je, kakšna je moč sloge, solidarnosti. Čeprav je bil razočaran nad takratno družbo, nad prijatelji, je ustvarjal dalje. Prav v teh okoliščinah so nastajala enkratna dela. Zelen je, da bi ga kasnejši rod razumel in cenil. Danes ga poveljujemo, cenimo, razumemo...

Ali bomo tudi mi nadaljevali delo Trubarja, misli Prešerna in drugih prek mnogih nasprotij, ki nam bodo na poti do cilja?

Ali so nam vsi ti umetniki dali dovolj, da bomo to nalogo lahko opravili vsaj podobno kot oni?

Ivica Pepevnik

PRVOAPRILSKA

Prvi april.

To je dan,
ko budno poslušajmo radio, TV!
Saj vse, kar govorimo — resnica je!
Seveda le ta dan!

Ta dan obiski se vrste —

Ta igralec, pevka in ta in ta,
skratka, elita vsa!

Ta dan prireditve je cel kup —
otvoritve šol, vrtecev, ustanov se vrste,
da o mladinskih klubih ne govorimo!

Ta dan imamo mladi vse —
prošnje vse v prvo rešene so —
saj PRVI APRIL JE!

V. G.

Uredniški odbor sestavljajo Jože Pačnik, Marjana Volmajer, Rudi Mlinar, Franjo Miklavc, Silvo Jaš, Drago Vrstovšek ter Vida Gregor, ki je odgovorna tudi za vsebino Mladega fužinarja.

Obveščamo vse mladince, da naj v bodoče oddajajo prispevke v mladinsko sobo.

Aleš Cigale, 6. a, »Srečanje«, linorez

Posebne izobraževalne skupnosti

I. UVOD

V Sloveniji že nekaj časa razpravljamo o preobrazbi vzgoje in izobraževanja, ker je ugotovljeno, da to pomembno družbeno področje ne izpolnjuje vseh družbenih pričakovanj. Sedanji sistem vzgoje in izobraževanja zato ni mogel odpraviti neenakih možnosti izobraževanja otrok niti velikega osipa na vseh stopnjah šolanja. Izobraževanje prav tako ni sledilo potrebam družbe, temveč se je mreža šol razvijala mimo teh odstopanj, ko absolventi nekaterih poklicev ne dobijo več ustrezne zaposlitve.

Seveda bi bilo narobe, če bi za vse, kar je slabega v vzgoji in izobraževanju, krivili šole, pri tem pa prezrili, da šole pravzaprav izvajajo družbenovzgojno-izobraževalno politiko. Ta pa očitno ni bila zadosti dolgoročna niti ni upoštevala specifičnih posameznih obdobj družbenega razvoja. Velik del krivde za sedanji izobrazbeni produkt nosi tudi gospodarstvo, ki ni načrtovalo kadrovskih potreb. V to, dokaj nepovezano področje, sedaj posega na ustavi zasnovana preobrazba vzgoje in izobraževanja, ki pa po dokaj spodbudnih začetkih neka-ko miruje. Temu so v veliki meri vzrok prostorske in kadrovske možnosti za prehod na usmerjeno izobraževanje kot tudi premajhen interes delavcev šol za integracijo, ki bodo preobrazbi nujno sledile.

II. POSEBNE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI

1. Splošno

Posebne izobraževalne skupnosti so oblika neposredne menjave dela med temeljnimi organizacijami združenega dela in vzgojno-izobraževalnimi ustanovami usmerjenega izobraževanja. Pri menjavi dela nastopa kot osnovni interes omenjenih področij ugotavljanje skupnih izobraževalnih potreb in interesov. Taka skupna potreba in interes sta gotovo načrtovanje poklicnih potreb TOZD za daljši čas, na podlagi katerih se načrtuje vpis v šole in razvoj šolske mreže. Sedaj menjava dela ne poteka usklajeno tudi po krivdi TOZD, ki svoje potrebe še vedno načrtujejo le za krajše obdobje.

Zveze sindikatov Slovenije je pred časom prevzela naloga, da bo posamezna proizvodna področja v Sloveniji, ki kadre zaposlujejo, interesno povezala z izobraževalnimi ustanovami na stopnji poklicne šole, štiriletnih srednjih šol in višjih ter visokih šol — usmerjeno izobraževanje. Na podlagi tega za sedaj predlaga za proizvodno področje naših TOZD posebni izobraževalni skupnosti za metalurgijo in za kovinsko predelovalno industrijo.

Vsaka od skupnosti bo imela zbor uporabnikov, ki ga sestavlja delegati delegacij TOZD, in zbor izvajalcev, ki ga sestavljajo delegati delegacij izobraževalnih ustanov s področja usmerjenega izobraževanja.

2. Skupnost metalurgije bo omogočila sporazumno oblikovanje politike razvoja usmerjenega izobraževanja metalurške industrije skladno z razvojno politiko te industrijske panoge. V skupnosti bodo združeni vsi, ki načrtujejo kadre in vse izobraževalne organizacije kot izvajalci izobraževanja. V skupnosti bodo združena sredstva za financiranje dejavnosti izobraževalnih organizacij in za širitev prostorskih možnosti.

Poleg metalurških TOZD Slovenskih železarn bodo člani skupnosti kot uporabniki še TGA Kidričev, Cinkarna Celje, Impol Slovenska Bistrica, Mariborska livarna, Rudniki svinca in topilnica Mežica ter druge delovne organizacije ali nekatere njihove TOZD. Skupnost bi tako sestavljalo 28 delovnih organizacij oziroma TOZD.

TOZD metalurške proizvodnje bi v posebni izobraževalni skupnosti zastopala dva delegata.

V zboru izvajalcev skupnosti bi bili deli šolskih centrov Jesenice, Store, Ravne, tehniška šola Ljubljana, fakulteta za naravoslovje in tehnologijo Ljubljana ter Metalurški inštitut Ljubljana. V skupnosti bi sodil le tisti del ŠC Ravne, ki izučuje metalurške poklice — valjavec, žičar, kalupar, metalurški delovodja, metalurški tehnik.

3. Skupnost za kovinsko predelovalno industrijo je po številu članov enega in drugega zbora zelo široka ter presega metalurško skupnost. TOZD mehanske obdelave, ki se združuje v omenjeno kovinsko-predelovalno skupnost, je obenem nosilec nalog konference delegacij, ki bo v skupščino delegirala za celotno koroško območje po tri delegate. V to skupnost se kot izvajalec vključuje tudi tisti del ŠC Ravne, ki izobražuje kovinarske poklice, med katere sodijo tudi poklicni žarilec, kalilec in kovač.

4. Osnovna funkcija in naloga skupnosti je — kot smo že omenili — oblikovanje in določanje politike usmerjenega izobraževanja v skladu z razvojno politiko metalurške oziroma kovinsko-predelovalne industrije. Politika se bo oblikovala v skupščini skupnosti. Drugi organi pa so še izvršni odbor, samoupravni razsodišče in odbor samoupravnega nadzora.

Naj omenimo nekaj nalog, ki jih bosta skupnosti morali načeti:

- družbena potrditev (veljavnost) funkcionalnega izobraževanja in izpopolnjevanja,
- integracija sedanjih številnih šol v strokovno pomembne centre,
- strokovna pomoč za ugotavljanje kadrovskih potreb,
- planiranje mreže šol,
- sodelovanje pri načrtnem poklicnem usmerjanju.

5. Skupnosti bosta financirani iz sredstev, ki jih sedaj delovne organizacije omenjenih industrijskih panog že združujejo pri republiški izobraževalni skupnosti ter bi za sedanji obseg izobraževanja zadoščala. Dodatna sredstva

bodo potrebna, če bo prišlo do razširjenega vpisa ali do izobraževanja novih poklicev. Nekaj več sredstev pa bo verjetno terjalo administrativno, tehnično in finančno poslovanje skupnosti.

Iniciativni odbor, ki je pripravljaj skupnosti, se za sedaj ni odločil, da bi združevali sredstva tudi za interno in funkcionalno izobraževanje ter za izobraževanje ob delu. To področje je za sedaj specifično ter je pri posameznih članicah različno razvito in povezano le z rahlimi skupnimi interesi. Financiranje izobraževanja ob delu bi se torej še vedno vsrilo direktno v smeri TOZD — izobraževalna organizacija in ne prek izobraževalne skupnosti.

III. IZOBRAŽEVALNA PROBLEMATIKA V ŽELEZARNI

Ze več let vemo, da zanimanje za metalurške poklice vseh vrst in stopenj pada ter da je zlasti kritično pri poklicih širokega profila talilec, valjavec, kalupar in kovač. Med mladino že nekaj let zapored tudi ni zanimanja za poklic talilec in kalupar ozkega profila. Menimo, da tudi posebna izobraževalna skupnost razmer ne bo mogla občutneje spremeniti, ker so pogojene s splošnimi interesi mladine in njihovih staršev, katerim je v glavnem cilj šolanje na štiriletnih srednjih šolah. Pojav je s širšega družbenega stališča gotovo pozitiven ter industriji narekuje uvajanje sodobne tehnologije, v kateri bo tehnik prevzel delo delavca ob stroju, napravi in podobno. Perspektivno je torej uvajanje nove tehnologije, zato splošna kritika poklicnih odločitev mladine ne pelje k razrešitvi sedanjih kadrovskih razmer, temveč vključevanje tehnika v proizvodno delo. V nasprotnem primeru bo razkorak med poklicnimi odločitvami in potrebami še večji. Saj vemo, da se okoli 70% generacije po končani osnovni šoli vključuje v štiriletno srednjo šolo. Podoben pojav je tudi pri izobraževanju ob delu. Ali ni s kadrovskega in proizvodnega stališča že zdavnaj jasno, da tehnik, ki ni tehnolog ali delovodja, sodi k zahtevnejšemu in sodobnemu

stroju in ne k izpisovanju materialnih kartic in podobno?

Poglejmo še, kakšno je stanje na področju štipendiranja v železarni.

Za metalurške poklice se izobražuje 87 štipendistov in izrednih slušateljev, kar pomeni 4,8% od zaposlenih delavcev v TOZD metalurške proizvodnje.

Kovinarjev-strojnikov se šola 302 štipendista in delavca ali 21% od zaposlenih v TOZD mehanske obdelave in SGS ter službah, ki omenjene stroke zaposlujejo.

Sole, ki izobražujejo omenjene poklice, se za sedaj še niso povežale v posebne izobraževalne skupnosti. Menimo, da nekaterih družboslovnih poklicev niti ni mogoče zajeti samo v eni skupnosti, saj jih srečamo v vseh industrijskih panogah. Sole, ki izobražujejo poklice elektro stroke, pa se bodo prav gotovo povezale v posebno izobraževalno skupnost.

Na kratko lahko ocenimo, da bo interesno povezovanje šol in industrijskih panog, ki kadre zaposlujejo, razrešilo marsikatero sedanjo dilemo in problem. Med področjema se bo spletla interesna vez, zato bo načrtovanje kadrov na eni in načrtovanje zmogljivosti šol in poklicna pestrost na drugi strani v medsebojni odvisnosti. Ali bo to res tako, je v prvi vrsti odvisno od združenega dela, ki danes žal ne ve, kaj bo potrebovalo jutri. Poklicne želje mladine in potrebe gospodarstva pa bo nedvomno tudi v bodoče težko usklajevati.

Milan Zafošnik

O ZNAČAJU

Značaj je tisto, kar imate, kadar vas nihče ne gleda.

Siegfried Lowitz

Značaj nekoga spoznamo šele, ko nam postane nadrejeni.

E. M. Remarque

Denar kviri samo značaj, ki je že pokvarjen.

Edgar Paure

Naši uporovni materiali

Tehnične izboljšave

Normirec v pripravi dela mehanskih obratov Srečko Smolar in kontrolor v orodjarni Leopold Kobolt sta rekonstruirala krčilno orodje za krčenje vijakov za vzmeti, steznih vijakov in vijakov za ročaje vrtnih kladiv. Na eni prejšnjih sej odbora za oceno investicijskih projektov, izume in racionalizacije jima je bila dodeljena akontacija 3278,15 din. Po enoletni uporabi predelanega krčilnega orodja v proizvodnji znaša prihranek, dosežen z izboljšavo, 125.777,91 din. Na tej osnovi je bila avtorjema dodeljena končna prva odškodnina 5644,45 din, od katere se odšteje že izplačana akontacija. Pri medsebojni delitvi sta udeležena Smolar s 60 in Kobolt s 40 odstotki.

Lanser v pripravi dela mehanskih obratov Stanko Strmčnik je izdelal napravo za odrezovanje okroglih industrijskih nožev. Tudi njemu je bila že dodeljena akontacija 4979 din. Po enoletni uporabi znaša prihranek, dosežen z izboljšavo, 281.448,15 din. Na tej osnovi mu je bila dodeljena prva odškodnina 14.606,35 din, od katere se odšteje že izplačana akontacija.

Vodja težke proge Franc Lončar in vodja proizvodnje metalurških obratov Jože Zunec sta zmanjšala specifično porabo valjev na težki progi. Odškodnina za prvo leto uporabe izboljšave sta že dobila izplačano. V drugem in tretjem letu je znašal poprečni letni prihranek, dosežen z izboljšavo, 162.180 din. Na tej osnovi je bila avtorjema dodeljena druga odškodnina 2638 din, ki si jo delita na polovico.

Avtorji Stanko Jamer, Franc Cehner in Jurij Glavica so zmanjšali porabo brusnih plošč na centromaskinih v čistilnici valjarne. Prihranek so dosegli tako, da so brusne plošče dimenzije 610×76×305 zamenjali s ploščami 610×76×203. Temu ustrezno so morali predelati prirobnice za vpenjanje plošč. V prvem letu uporabe plošč z manjšo luknjo je bilo prihranjenih 111.404,32 din. Na tej osnovi je bila avtorjem dodeljena prva odškodnina 2114,05 din, pri kateri so udeleženi Jamer s 60 in druga dva avtorja s po 20 odstotki.

Delavci iz energetskega obrata Dušan Brankovič, Vinko Gostenčnik in Maks Serafini so izdelali nov izpihovalec saj na parnih in vročevodnih kotlih. Doma izdelan izpihovalec je cenejši in bolje vrši svojo funkcijo od nabavljene. Do sedaj so bili zamenjani štirje izpihovalniki in na tej osnovi je bila dodeljena avtorjem akontacija 2166,09 din, ki si jo dele na tri enake dele. Končna odškodnina se dodeli avtorjem po zamenjavi vseh 20 izpihovalkov, kolikor jih je na vseh parnih in vročevodnih kotlih. Ta zamenjava se bo predvidoma izvršila v juniju letošnjega leta.

Ključavničarja pri konstrukcijah v obratu delov in strojev Stanislav Kobovc in Štefan Grebenc sta izboljšala konstrukcijo konzolnega dvigala 700 kp. Pri nosilnem stebru sta izločila vmesni del in tako pocenila izdelavo enega dvigala za 5164,32 din. Na osnovi doslej izdelanih šestih dvigal jima je odbor dodelil akontacijo

1799,30 din, ki si jo delita na polovico.

Vodja obdelovalnice I v obratu delov in strojev Jože Osenjak je racionaliziral tehnologijo mehanske obdelave valjev načrt št. 100-720. Izdelal je pripravo za vrtnenje lukenj in rezanje navojev na čelih valja. Ta operacija se je predtem opravljala na prezasedenem horizontalnem rezkalno-vrtnem stroju, sedaj pa se opravlja obenem z rezkanjem utorov zagod na rezkalnem stroju. Na ta način se je pocenila izdelava enega valja za 858,72 din. Na osnovi števila doslej izdelanih valjev je bila avtorju dodeljena akontacija 3.716,85 din.

NAŠ INTERVJU:

Zaprtoost kraja je nevzdržna

Za naš intervju smo tokrat izbrali Milana Čurina, predsednika krajevne skupnosti Črna na Koroškem, da bi nam odgovoril na nekatera vprašanja, s katerimi se srečuje njihova krajevna skupnost. Obiskali smo ga v Črni na sedežu gozdarskega obrata, kjer je direktor, in ga poprosil za kratek razgovor.

Kako gledajo vaši krajanje na uspehe, ki ste jih zabeležili s pomočjo samoprispevka?

Izglasovanje krajevnega samoprispevka v krajevni skupnosti Črna je naletelo med krajanje na odobravanje. Postavljeni program je bil napravljen v tesnem sodelovanju z vsemi krajanje. Načrt izgradnje komunalnih objektov, vlaganje v kulturne in telesnokulturne objekte ter objekte družbenega standarda je bil tako zasnovan, da je vsak občan videl v izvršitvi rešitev svojih vsakodnevnih problemov in želja. Obstajala je le ena bojazen, da nam ne bo uspelo zbrati vseh sredstev, ki so bila potrebna za izvedbo programa. S samoprispevkom v KS Črna bomo do junija 1979. l. zbrali okrog 5.500.000 din, ostalih 8 milijonov 500.000 din, ki jih potrebujemo za izvedbo programa, zbiramo od samoupravnih interesnih skupnosti občine Ravne, raznih ustanovljenih skladov in organizacij združenega dela. V letu 1975 in 1976 smo z izvajanjem našega programa povsem na tekočem. Celo prehitavamo ga. Tako smo v celoti dokončali razširitev pokopališča, zgradili novo mrliško vežo in adaptirali staro, za kar smo porabili 1.770.000 din.

Dokončana je tudi izgradnja TV pretvornikov za prvi in drugi TV program. Stala je okrog 800.000 dinarjev. Na področju asfaltiranja krajevnih cest in ulic smo v letu 1976 položili 11.000 m² asfalta, kar nas velja okrog 1.300.000 din. Iz tega sledi, da smo od 1. 6. 1975 (pričetek uvedbe samoprispevka) pa do 31. 12. 1976 koristno in načrtno uporabili 3.870.000 din. Od krajanov po stopnji 1,5% prispevka pa smo zbrali 1.750.000 din. Vsekakor s tako hitro in uspešno akcijo reševanja postavljenih načrtov moramo biti in smo zadovoljni.

Delovodja brusilnice Štefan Kamnik je izdelal nov brusilni stroj za čelno brušenje rezkarjev, razrezovanje dolgih nožev in izrezovanje utorov na nožih. Stroj je posebej prilagojen potrebam obrata industrijskih nožev in je zelo učinkovit. Pred tem je bilo potrebno orodja in dolge nože transportirati v centralno brusilnico na brušenje oz. razrez. Vse to je bilo zvezano s stroški transporta in gnečo v že tako tesni brusilnici. Ekonomskega učinka pri tej izboljšavi ni bilo moč ugotoviti, ker za navedene delovne operacije ni predpisanih normativov niti ne obstaja evidenca o stroških. Upoštevajoč dejstvo, da je konstrukcija stroja zelo izvirna in stroj uspešno služi potrebam obrata, je odbor nagradil avtorja z enkratno odškodnino 12.000 dinarjev. K. F.

na in daljša in sigurno ne bo končana s potekom mandata prvega samoprispevka v Črni na Koroškem.

Kakšno je sodelovanje vaše krajevne skupnosti s TOZD?

Sodelovanje krajevne skupnosti Črna s temeljnimi organizacijami združenega dela na našem področju je zelo dobro, polno razumevanja in želja po reševanju skupnih problemov. Težava je le v tem, da imamo na področju naše KS le 5 TOZD, in to 3 od OZD Rudniki Mežica in 2 TOZD od OZD »LESNA«, gozdarstvo in lesna industrija Slovenj Gradec. Obe OZD sta v zadnjih letih v zelo velikih gospodarskih težavah, poslužeta na robu rentabilnosti, zato ne dobivamo niti tistih sredstev, ki jih po sklenjenem samoupravnem sporazumu ti kolektivni namenajo za potrebe poslovanja krajevne skupnosti. Kljub temu pa le rešujemo krajevne probleme s področja komunale, pa čeprav počasneje in z večjimi težavami, kot bi jih lahko, če bi sredstva bila zagotovljena in bi dotekala redno.

Kaj menite o sistemu financiranja krajevnih skupnosti v občini Ravne?

Financiranje krajevnih skupnosti v naši občini še zmeraj ni zadovoljivo rešeno. Menim v tem pogledu, ker obseg del in odgovornost v samoupravnem sistemu, ki ga je krajevna skupnost prevzela, mnogo hitreje narašča, kot naraščajo redna sredstva, ki jih dobivamo iz proračuna občine. Delno ta izpad nadomeščamo z dotacijami iz raznih občinskih skladov. Glavni viri za pokrivanje pa bi naj bili dohodki na podlagi sklenjenih samoupravnih dogovorov med TOZD in KS, kar pa izostaja zaradi znanih dejstev, ki sem jih navedel v prejšnjem odgovoru. Zaradi tega je v naši KS vedno prisotna akcija za zbiranje potrebnih sredstev, ki nas pa po drugi strani vedno priganja, da zaradi tega moramo biti aktivni, iznajdljivi in tudi gospodarni. Občinski proračun bi moral zagotoviti zadostna sredstva za redno financiranje KS, to je za plačilo uslužbenec in pokrivanje materialnih stroškov, vse drugo pa bi že s skupnimi močmi reševali v zadovoljstvo vseh krajanov kot do sedaj.

In na koncu še želje Črnanov za bodoče delo?

Želj in načrtov za bodoče delo je toliko, da jih ne bomo nikoli vseh uresničili. Vendar pa je nekaj poglobitnih in tako perečih, da jih moram postaviti v ospredje. — Želimo si, da bi imeli čist zrak, zato si želimo, da bi Rudniki Mežica takoj zgradil pri topilnici v Žerjavu čistilne naprave, do obratovanja teh naprav pa zmanjšal proizvodnjo, da nam ne uniči še zadnjega zelenja okrog Črne.

— Da bi dobili modernizirano cesto po dolini proti Ravnam in prevozno cesto iz Črne prek St. Vidca do Velenja. Zaprtoost kraja je nevzdržna in duši vsakršni gospodarski razvoj.

— Želimo si nova delovna mesta predvsem za ženske, lahko tudi izven področja KS, ker enostranska zaposlitev ne zagotavlja normalnega standarda našim krajanom.

Lahko bi še našteval, vendar smatram, da je to že toliko, da bi dovolj za premislek vsem, ki nam lahko kakorkoli pomagajo.

F. Rotar

Milan Čurin

V programu imamo tudi izgradnjo vrtca in dveh učilnic v Žerjavu in kulturnega doma v Črni. Ta dva objekta zahtevata največja sredstva in jih mi sami nikakor ne moremo rešiti. Zato je izgradnja v predvidenem času močno odvisna od zbiranja sredstev v občinskem skladu za gradnjo objektov družbenega standarda, od vzgojno-varstvene ustanove občine Ravne, republiške kulturne skupnosti itd. Moram pa povedati, da tudi na realizaciji teh dveh gradenj močno in zainteresirano delamo predvsem pri zbiranju dokumentacije in načrtov.

Uspehi zbiranja sredstev s pomočjo krajevnega samoprispevka so vidni, veliki, zato sem prepričan, da bo taka oblika samouprave v naši krajevni skupnosti traj-

77 DRUŠTEV BREZ KNJIGOVODSTVA?

Zakon o knjigovodstvu predpisuje, da morajo poleg organizacij združenega dela voditi knjigovodstvo tudi vse druge družbene pravne osebe, ki uporabljajo družbena sredstva. To pomeni, da bodo v bodoče morala imeti urejeno dvojno knjigovodstvo vsa društva, organizacije, klubi in druge asociacije, kratka vsi, ki kakorkoli uporabljajo družbena sredstva ali drugače rečeno vsi, ki imajo opravka z denarjem. Enako velja za obrtnike, razen če je njihov letni promet manjši od 250.000 din. Če te številke ne dosežejo, lahko še nadalje vodijo enostavno knjigovodstvo.

Kaj pomenijo nove zakonske zahteve v sedanji situaciji pri vsej razgibanosti in široki društveni in družbenopolitični dejavnosti v občini?

V občini Ravne je registriranih 77 različnih društev. To so športna, lovška, gasilska društva, društva invalidov, društvo za varstvo ptic in še druga humanitarna društva ter razna strokovna združenja. Poleg tega so po krajevnih skupnostih še krajevnne družbenopolitične organizacije, katerih blagajne in poslovanje vodijo in urejajo blagajniki amaterji, ki so sedaj vodili enostavno knjigovodstvo. Takšen način vodenja za njih ni predstavljal večjih problemov, kljub nekaterim poostrenim zakonskim ukrepom. Novi zakon pa terja od njih mnogo več sposobnosti, dela in znanja iz knjigovodstva. Zgodilo se bo, da bo večina sedanjih blagajnikov opustila svoje prostovoljno delo in s tem spravila svoja društva ali organizacije v položaj, iz katerega bo kljub vsemu treba naj-

ti rešitev. Dejstvo je, da ti blagajniki svojega dela, kakršno naj bi bilo v bodoče, ne bodo več zmogli niti časovno niti strokovno. Zakon zahteva zelo ažurno delo, vodenje pravih knjigovodstvenih listin in poslovnih knjig, zahteva periodične in zaključni račun, ob koncu leta inventuro itd. Vemo pa, da zaradi zahtevnega dela v knjigovodstvu tarnajo celo izkušeni in usposobljeni knjigovodje. Poleg tega so tudi kazenske določbe dokaj ostre.

Nova situacija vsekakor terja ustrezne rešitve. Ena od možnih je ta, da v občini pristopimo k enotni strokovni knjigovodski službi, ki bo opravljala usluge za vsa našeta društva, organizacije in združenja. Zakon dopušča tako rešitev.

Čeprav večkrat slišimo kritike in obtožbe, da se nekatere službe močno krepijo in s tem seveda obremenjujejo gospodarstvo, je to nujna in drugega izhoda ni. Resnica je, da se režijska krepi, vendar zaradi vse večjih zahtev in potreb po režijskem delu in zaradi samega načina urejanja družbenih zadev. Sicer pa je to v svetu splošen pojav, saj avtomatizacija vse manj potrebuje ljudi v direktni proizvodnji in vse več v spremljajočih strokovnih in režijskih službah.

Priprave na tako skupno knjigovodstvo bodo terjale nekaj časa zaradi svoje organizacijske oblike in vsebine same. Problem ni tako enostaven, zato se ga bomo morali lotiti takoj, saj bi v nasprotnem primeru lahko nastala nepopravljiva družbena in politična škoda. K. R.

nazaj in se spomniti nekaterih bodo tudi delovno akcijo brigadirjev veteranov.

Seveda nikakor ne smemo pozabiti, da je maj mesec mladosti in da prav v tem mesecu mladinska aktivnost seže najvišje, vendar je za poročanje o poteku teh akcij še prehitro.

V tem času je OK ZSMS pripravila precej zanimivih akcij, ki so bile prav gotovo pomembne tudi za ostale občane. Ena od nepopolnovrednih ali pa vsaj za kakšnih petdeset let manj pomembnih akcij je bila organizacija proslave ob 50-letnici III. kongresa SKOJ na Ravnah, velikega pomena pa so bile tudi akcije — srečanja »bratstvo in enakost« v Varvarinu in Ravnah, občinska in republiška Prežihovina 76, svečane akademije ob 35-letnici ustanovitve JLA, pohoda Koroška v zimi in Po poteh koroških partizanov, izredno delovni pa so bili tudi naši brigadirji na republiških in zveznih delovnih akcijah v Brkinih, Posočju, Slovenskih goricah, Sisku in Plackovici. Poleg vsega pa je OK ZSMS Ravne organizirala še vrsto izobraževalnih akcij za člane ZSMS. Vse to je le del aktivnosti občinske konference in priznati je treba, da so mladinci med letom vse premalo izpostavljali svoje delo ter se hkrati vse preveč jezili ob stvarih, ki ne tečejo najboljše.

Sodeč po programu organov OK ZSMS lahko pričakujemo tudi v letošnjem letu izredno razgibano aktivnost, saj nas le nekaj dni loči od desetdnevne akcije »dnevi mladine«, ki jo skupaj z novinarji revije Mladina pripravlja center za obveščanje in propagando, ki je nedolgo tega izdal prvi bilten občinske konference ZSMS Ravne.

V to vsestransko akcijo je zajeta tudi republiška akcija Prežihovina 77, katere organizatorji zagotavljajo, da se bo na Preškem vrhu zbralo nad osem tisoč udeležencev in krajanov. Na tej akciji bo odkrito tudi spominsko obeležje Prežihovemu Vorancu, poleg tega pa je akcija tesno povezana s Titovo štafeto, ki se bo tokrat ustavila tudi na Prežihovini.

Človekovo okolje je tudi pri nas ena od bolj bolečih tem, zato bodo člani COP pripravili javno tribuno o tej temi, v dneh akcije pa bodo skupaj z novinarji revije Mladina obiskali nekaj osnovnih organizacij ZSMS, si ogledali revijo mladinskih pevskih zborov na Ravnah ter o njej zapisali za slovensko javnost, priredili pa

USTANOVILI SMO DRUŠTVO KOROŠKIH LIKOVNIKOV

12. 3. 1977 smo se likovni ustvarjalci Koroške zbrali na ustanovnem občnem zboru, da zaorjemo ledino dolgo pričakovanih hotenj. Soglasno smo sprejeli predlog, da se združimo v Društvo koroških likovnikov. Tako gostje (predstavniki združenja likovnih skupin Slovenije, predstavnik SZDL, občine Ravne in kulturne skupnosti z Raven) kot člani smo bili enotnega mnenja, da je Koroška dobila z ustanovitvijo tega društva novo gibalno — zibelko kulture, ki bo s svojim izraznim medijem in svojim raznolikim članstvom opravljala poslanstvo med študenti, delavci, kmeti in upoko-jenci, kratka, vpliv tega društva bo prestopal prag domala sleherne koroške domačije, Cilje, ki si jih je društvo zastavilo v svojem programu, bomo uresničevali prek svojih upravnih organov, ki jih je izvolil občni zbor.

Predsednik izvršnega odbora je Franc Boštjan, podpredsednik Štefan Bobek, tajnik Franc Johman in blagajnik Ferdo Bodner. Predsednik nadzornega odbora je Franc Ivčič, predsednik disciplinske komisije je Stanislav Bricman. Za delegata v občinsko

Organizatorji so si oddahnili

Minila je tudi druga javna radijska oddaja Spoznavajmo svet in domovino, sicer z dosti slabšim uspehom kot prejšnja, vendar je o njej kljub temu treba zapisati. O prvi oddaji, ki je bila kritično ocenjena zaradi preveč prodanih vstopnic, smo že pisali in tudi skupno z organizatorji obljubili, da bodo pri naslednji oddaji te napake odpravljene. Res. V Narodnem domu v Mežici, kjer je v soboto, 5. marca ob 20. uri potekala prireditev, je bilo prodanih le nekaj stolišč. Odzivilo krajanov na živopisne plakate, ki so vabili v dvorano, je bil pač v pravem razmerju s kapaciteto dvorane, saj si je oddajo od blizu ogledalo le okoli tristo ljudi. (Prvo oddajo si je na Ravnah ogledalo nad 700 občanov.)

Organizatorskih napak tokrat resnično ni bilo, je pa nekaj, kar najbrž ni motilo samo mene, temveč tudi nekaj drugih gledalcev v dvorani. Presenetilo me je namreč, da je ekipa iz Trbovelj pripeljala s sabo cel avtobus navijačev in sem že ob tej novici pomislil, da bo v dvorani nogometna tekma in potem se je pokazalo skoraj tako.

Še bolj čudno je bilo, da so navijači hoteli v dvorano brez

vstopnic. V tem primeru bi morali seveda vse gledalce spustiti skozi vrata dvorane brez vstopnic, saj bi po logičnem razmišljanju preostalih dvestopetdeset gledalcev moralo predstavljati navijače ravenske ekipe.

Tudi med oddajo sem opazil, da občinstvo ne sodeluje najboljše z nastopajočimi oziroma se nekateri gledalci niso ravno najlepše obnašali, ali pa so morda mislili, da žvižganje in glasno godrnjanje bodri člane tekmujočih ekip? Oddaja se je seveda kljub vsemu iztekla in verjetno je že vsem, ki so se zanj zanimali, znano, da je trboveljska ekipa opravila z ravensko z lepim športnim izidom 7 : 6. Morda iz solidarnosti ali kakorkoli že, so po oddaji tudi gostje priznali, da jim je žreb naklonil nekoliko lažja vprašanja, toda to sedaj ni več pomembno.

Organizatorji iz OK ZSMS Ravne so si oddahnili. Lep čas jim posledje ne bo treba sodelovati na omenjeni oddaji in torej tudi ne bodo tako pogosto izpostavljeni kritiki, kot so bili v teh prvih letošnjih dneh.

Čeprav se s to oddajo obdobje uspešne aktivnosti občinske konference ZSMS Ravne ni zaključilo, bi se bilo vendar dobro ozreti

Na Javorniku rastejo nova stanovanja

skupščino kulturne skupnosti je bil izvoljen Roman Pori.

V programu dela ima društvo letno dve razstavi. Prva naj bi bila do 25. aprila letos ob 3. reviji likovnih skupin Slovenije. Druga razstava bi bila jeseni na temo »človek in gora«. Na isto temo pa bo poleti tudi majhna slikarska kolonija članov društva. V programu dela se skozi vse leto vključujejo izobraževalno informacijski tečaji, ki bodo obvezni

za člane. Občni zbor je sprejel tudi pravila društva.

Izkoriščam priložnost, da povabim v imenu Društva koroških likovnikov vse, ki se ukvarjajo z likovno umetnostjo, da se včlanijo in dajo svoj delež razvoju kulture Mežiške doline. Za vpis in nadaljnje informacije se povežite s tajnikom društva Francem Johannom, tel. 337 — interno za železarno.

Roman Pori

Kako hodimo in ne hodimo na kulturne prireditve

27. februarja je bilo na Ravnah srečanje pevskih zborov Od Pliberka do Traberke. Plakati so nas vabili, naj se udeležimo te prireditve. Ker se vedno znova ogrevam za zborovsko petje, se nisem težko odločila. Pozanimala sem se, kje lahko dobim vstopnico, saj sem vedela, da je bila to, da na plakatih ni nič pisalo o tem, le majhna napaka in seveda ni pomenilo, da je prireditev brezplačna. Dan pred koncertom sem izvedela, da so prodali že ogromno vstopnic. »Imam pač smolo, da še ne hodim v službo, kajti v delovnih organizacijah so menda prodajali vstopnice,« sem se tolažila. »Morda pa jo bom lahko vseeno še kje dobila.«

Uro pred predstavo sem torej šla pogledat, kako kaj kaže. Vstopnic je bilo še dovolj, če pa je tudi v dvorani še kaj prostora, nisem mogla izvedeti. »Kar bo, pač bo.« In sem čakala.

Ze kar kmalu so začeli prihajati prvi ljubitelji petja. Morda pa so bili to tisti najbolj črnogledi, ki so se zadnji hip spomnili, da »kdor prej pride, prej melje«. In ko je manjkalo še več kot pol ure do začetka predstave, se nas je že precej trlo pred vrati telovadnice. Gneča je bolj in bolj narasčala, vrata pa so do dvajsetih minut do osme ostala zaprta. Stala sem torej tako v gneči in vlekla na ušesa.

Tovarišica srednjih let se je razburjala nad mladeničem, ki si je hotel pridobiti čim boljše startno pozicijo; starejši možak je spraševal, kje lahko dobi vstopnico; srednješolki sta »obdelevale« prijateljico, ki se je nedaleč od njiju trudila v gneči obdržati svilen ruto na glavi in novo torbico v rokah ter poleg vsega dajati še dovršen videz. Nekdo je vpil, da bomo vsi na desni ostali zunaj, ker je pretok z leve večji. Tisti, ki so bili bolj zadaj, so vpili, naj se pomaknemo naprej... In ko so se odprla vrata... Takrat smo šele pokazali, da smo prišli na kulturno prireditev! Komolčarji so prešli v prve vrste, ženske so kričale in se razburjale. Zmedeno bi se oziral naokoli Anglež, zaman bi iskal kakršenkoli red, kaj šele vrsto in morda bi na ta račun nastala še kakšna boljša šala, kot jih poznamo. Prav gotovo pa ni nihče pomislil, da bi bil lahko ta prizor še kako podoben prizoru iz Disneyeve risanke, ko se Tom brezupno trudi, da bi z glavo naprej zlezal v Jerryjevo luknjo. Res ne vem, kako se mi je po-

srečilo priti na hodnik. Ves čas sem se namreč trudila, da bi ostala skupaj s svojim plaščem, za katerega me je nekdo prav nesramno vlekel. Čutila sem veliko veliko komolcev na hrbtu, nog na mojih nogah in čula veliko veliko grdih besed, takšnih, ki jih papir prenese, pa tudi takšnih, ki jih ne in jih še pisci stripov v oblačkih nadomestijo z vsemi mogočimi in nemogočimi hieroglifi.

Nekako sem se priborila do stopnic. Pa ne toliko po svoji zaslugi, kot zaradi množice, ki je pritiskala naprej, na levo...

»Pustite me do mame...«

»M... vam! Prav nesramni ste. Stopite mi z noge!«

»Ali ne vidite, da imam otroka?«

»Ja, kam pa sploh rinete? Kaj ne vidite, da ne gre nikamor?«

Komentar: KULTURNI LJUDJE GREMO NA KULTURNO PRIREDITEV. Bila sem besna, ko pa se je vsa ta ogromna masa ljudi porazdelila po tribunah, sem bila skoraj srečna.

Po majhni zamudi se je predstava pričela, pa nisem imela še niti najmanjšega občutka, da sem na kulturni prireditvi. Šepet in prerivanje se je nekoliko pogleglo šele po prvi pesmi, ki jo je mešani zbor res odlično zapel. Od pesmi do pesmi se je razpoloženje v dvorani spreminjalo. Kar verjeti nisem mogla, kako se je lahko nedisciplinirana množica v hipu spremenila v dojemljivo publiko. Pa saj ravno v tem je moč pesmi — da dela čudeže. Prelepa slovenska pesem iz stoterih grl je ustvarila vzdušje, ki si ga je to enkratno srečanje zaslužilo. Prav nič mi ni bilo žal pohoje-nih čevljev, pomečkanega plašča in bolečega hrbta. Izplačalo se je malo potrpeti.

Šeststo grl je zapelo zadnji dve pesmi, več kot tisoč parov rok je navdušeno zaploskalo. KULTURNI LJUDJE NA KULTURNO PRIREDITEV! Sedaj že, prej pa ne. Morda bi moralo to zveneti bolj kot vzklik Ravenčanom in vsem drugim, ki so 27. februarja odnesli s seboj slovensko pesem in morda tudi željo po še več takšnih čudovitih večerih, vzklik, da bi na kulturno prireditev prišli res kulturni ljudje in bi taki ostali tudi med njo in po njej.

Vendar tu še ne nameravam končati. V naslovu sem zapisala tudi kako »ne hodimo na kulturne prireditve«. Tudi o tem bi rada nekaj napisala, nekaj, kar me morda še bolj peče kot tisto nekulturno obnašanje pred pevskim

večerom — to, »kako ne hodimo«. Za primer bom vzela kar gledališko predstavo Salemske čarovnice. To morda ni najboljši primer, je pa najbližji. 3. marca so nam celjski gledališčniki predstavili Müllerjeve Salemske čarovnice. Če bi hotela napisati kaj o sami predstavi, bi me navdušenje najbrž preveč zaneslo. Zato le: vse čestitke Celjanom, ki so enkratno predstavili odlično Müllerjevo delo — ali malo drugače — bila sem navdušena. Predstava je bila gotovo najboljša v letošnji sezoni. Vendar ne pišem o njej zato. Pišem zaradi obiska na njej. Moja sodba ne bo čisto objektivna, saj sem si ogledala samo predstavo za rumeni abonma in ne vem, kakšen je bil obisk na oni za modrega. Na »naši« predstavi Titov dom ni bil prav nič zavidljivo poln, da pa bi bil pol prazen, tega tudi ne morem reči. Če bi obisk primerjali z obiskom na eni izmed uprizoritev našega kulturno umetniškega društva Opalo ima vsakdo rad, bi lahko bili kar zadovoljni. Če pa primerjamo četrtkov gledališki večer s sobotno prireditvijo... Ne, tu ni možna nikakršna primerjava. A zakaj je tako? Kaj nekateri mislijo, da je gledališče le za nekatere, za nekakšne namišljene »višje kroge« in morda še za srednješolsko mladino? So mar ostali »navadni zemljani«, »preneumni«

za takšne vrste kulturo? Ne rečem, da je bilo pevsko srečanje mnogo večji kulturni dogodek, kot je »navadna« abonmajška predstava, če lahko kulturo »merimo«. Tudi ne rečem, da je pesem morda ljudem bližja kot gledališka predstava, toda tudi le zato, ker nas pesem spremlja vsak dan, na gledališče pa nismo tako »navajeni«. Vseeno — ni lepo videti prazne seдеže v gledališču, ko pa smo morali že po prvem letu namesto enega razpisati dva abonmaja. Tudi najbrž ni preveč prijetno igralcem, ki zaživijo in se izživijo na odru — za nekaj ljudi, ki so morda tudi nekoč morali zbrati ves pogum, da so šli v gledališče, videli predstavo in ostali zvesti dramski umetnosti. Pa ne gre samo za število obiskovalcev. Gre tudi za to, kako smo prišli na predstavo. Tukaj smo pa lahko šli KULTURNI LJUDJE NA KULTURNO PRIREDITEV. Res je, da nas je bilo manj in je bila situacija že zato čisto drugačna, pa vendar...

Ponosni smo lahko na tradicionalno pevsko prireditev Od Pliberka do Traberke, vendar smo lahko ponosni tudi na predstave v gledališču. Prav nič pa ne moremo biti ponosni na to, KAKO HODIMO IN NE HODIMO NA KULTURNE PRIREDITVE. Razmislimo!

B. L.

AKTUALNE APRILSKE NOVICE

Kot smo zvedeli pred dnevi na Ravnah, bodo nekdanje hmeljišče na Javorniku dali v najem stanovalcem novega naselja, da si bodo na njem uredili vrtove. Seveda pa jih ne bodo smeli ograditi, saj bi plotovi kvarili lepi videz naselja.

Zvedeli pa smo tudi, da krajevni močje na Ravnah nameravajo v aprilu pripraviti licitacijo, na kateri bo prodana stara lesena baraka ob vnožu novega naselja Javornik. Udeležil se je bo lahko sleherni krajan s pogojem, da barake ne bo uporabil za svoj vikend.

Pri ustrezni službi, ki načrtuje razvoj Raven, pa smo zvedeli, da bodo v aprilu pričeli z gradnjo novega olimpijskega letnega bazena, ki bo baje eden najbolj modernih v Sloveniji. Zgraditi ga nameravajo v neposredni bližini novega upravnega poslopja železarn Ravne. Predvsem zato, da bo rekreacija še bolj približana delavcem in ker železarna tega prostora ne bo potrebovala, saj še nekaj časa ne namerava zgraditi nove valjarne.

Sicer zadnje čase na Ravnah precej govorijo o razdelitvi sedanje krajevnne samouprave na več delov. Tako nameravajo v bodoče imeti kar štiri nove krajevnne skupnosti. Problem je samo še v tem, kje bo glavni center krajevnne samouprave.

Ob koncu našega kratkega potovanja po Ravnah smo se še oglasili na Čečovju, kjer že več let intenzivno načrtujejo indok center za obveščanje krajanov oziroma občanov. Kot smo zvedeli, bo verjetno ustanovljen že v aprilu, le leta nam niso mogli povedati. To pa predvsem zato, ker se zaenkrat na Ravnah še ne

ve, kaj naj bi ta center sploh počel. Pravijo, da bi lahko imel tudi lokalno radijsko postajo. Prav pri tej pa se je zataknilo. Naši, ki so bili zadoščeni za ustanovitev tega centra, so šli na enodnevni izlet v Slovenj Gradec na sedež tamkajšnjega radia, da bi videli kakšno sploh dela tak lokalni radio. Po daljšem ogledu so prišli do zaključka, da bodo še nekoliko časa počakali z redno oddajo radia Ravne. Zakaj kar naenkrat takšna odločitev? V Slovenj Gradcu so se namreč prepričali, da njihova radijska postaja, ki je nekaj let pridno oddajala dnevne novice, ni preveč poslušana, ker se baje radio Slovenj Gradec ne sliši daleč.

O POLITIKI

Zavezniki bi si morali kazati zobe samo pri nasmehu.

Robert Murphy

V vsakem zavezništvu bi se moralo vedeti, kdo laja in kdo grize.

Dean Acheson

Kompromis je trčenje z uporabo amortizerjev.

Coupe de Murville

Znanstveniki se trudijo, da bi nemogoče postalo mogoče, politiki pa pogosto, da bi mogoče postalo nemogoče.

Bertrand Russell

REKREACIJA IN ŠPORT

Prvenstvo Slovenskih železarn v zimskih športnih igrah

Na Jesenicah so se v zimskih športnih panogah pomerile organizacije združenega dela Slovenskih železarn. Tekmovanje je potekalo v duhu zdravega športnega rivalstva, ki pomeni napredek zimskih športnih panog, in v izboljšanju tovariških odnosov med delavci združenega dela. Tekmovanja se je udeležilo sedem organizacij. Največ uspeha so imeli domačini, ki so v ekipni konkurenci osvojili vsa prva mesta. V veleslalomu in sankanju so ekipe Rave osvojile drugo mesto.

Dosežki naših tekmovalcev:

Veleslalom

moški nad 45 let — Alojz Golob, granc 6.,
moški od 35 do 45 let — Tone Navodnik 2.,
moški od 25 do 35 let — Roman Skrinjar 5.,
moški do 25 let — Kolar 1.
Ženske — starejša skupina, Mar Komar 3., srednja skupina, Elica Vehovar 2., mlajša skupina, Jožica Taks 3.

Sankanje

Moški: Evgen Korinšek 5., Tomi Zdovec 8., Franc Štinek 9.
Ženske: Marija Sagernik 2., Anica Pšeničnik 5., Majda Bavčič 6.

Smučarski tek. Tekmovali so samo moški, ki so bili razdeljeni v dve starostni skupini: do 35 in nad 35 let.

Pri starejših tekmovalcih je osvojil šesto mesto generalni direktor združenega dela Slovenskih železarn in s tem premagal večino mnogo mlajših tekmovalcev. Naš najboljši uvrščeni Ivan Kranjčan pa se je uvrstil na sedmo mesto. Pri mlajših tekmovalcih je bil Egon Karpač enajsti, Milan Dretnik pa dvanajsti.

S to prireditvijo so slovenski železarji dokazali, da so lahko delavske »olimpiade« uspešne po udeležbi in športnih rezultatih ob minimalnih stroških.

Plavanje

Na Reki je bilo državno prvenstvo za starejše pionirje. V ekipni konkurenci so plavalci Fužinarja osvojili naslov državnih prvakov

s 133 točkami pred favorizirano Crveno zvezdo, ki je zaostala za 2 točki. Največ točk so zbrala dekleta, ki so bila prva v štafetah 4×100 m mešano in 4×100 m kravl. Pri posameznikah je Majda Rodič nastopila štirikrat in štirikrat zmagala. Na 200 m mešano je dosegla nov državni rekord. Pri fantih je izstopal Dimitar Vočko, ki je zmagal v treh disciplinah in dosegel na 100 m delfin nov državni rekord.

V Beogradu so 12. in 13. marca tekmovali mladinci in mladinke v ekipni konkurenci za naslov najboljših v državi. Značilnost prvenstva je bila izenačena borba Crvene zvezde in Fužinarja za naslov prvaka. Vseh ostalih 16 ekip je kakovostno močno zaostajalo. Šele zadnja disciplina — štafeta mladincev — je navrgla Crveni zvezdi minimalno prednost, da je osvojila naslov državnega prvaka s 133 točkami, drugi je bil Fužinar, ki je zbral 129,5 točke, tretji Rudar — 85 točk, četrti Triglav 67 točk itd.

Uspeh Fužinarja je vsekakor velik. Če pa analiziramo dve primerjavi med plavalci Zvezde in Fužinarja, pa še večji: za Crveno zvezdo je nastopilo 34 tekmovalcev, za Fužinarja pa samo deset. Točke pa prinašajo tudi slabši tekmovalci, ki se uvrstijo do šestega mesta.

Druga primerjava pa so osvojene kolajne posameznikov, ki so močno v prid plavalni ekipi Fužinarja. Crvena zvezda: 4 zlate, 2 srebrni in 5 bronastih, Fužinar: 7 zlatih, 5 srebrnih in 3 bronaste. Te ugotovitve nam povedo, da imamo izjemno kvalitetne posameznike in premajhno bazo plavalcev ali pa tudi premalo denarja, da bi na takšna pomembna tekmovanja pošiljali več plavalcev, če so izpolnili »limite«.

Na tem prvenstvu so imeli največ uspehov: štafeta mladink v disciplini 4×100 m mešano, ki je v postavi Polona Levar, Meta Levar, Maja Rodič in Meta Kolmančič osvojila naslov državnih prvakinj in dosegla nov državni mladinski rekord. Štafeti mladincev (4×100 m mešano) in mladink (4×100 m kravl) pa sta osvojili drugi mesti.

Pri posameznikah je ponovno dominirala Maja Rodič, ki je nastopila štirikrat in osvojila štiri prva mesta, s tem da je disciplino 100 m prsno preplavala v času novega državnega rekorda za pionirke in mladinke. Pri fantih je bil Drago Kos dvakrat prvi na 100 in 200 m hrbtno. Tomaž Rodič pa je na 100 in 200 m prsno priplaval dve srebrni medalji. Tudi Miran Kos je bil na 100 m hrbtno drugi. Bronaste kolajne so osvojili: Polona Levar na 800 m kravl, Miran Kos na 200 m hrbtno in Dimitar Vočko na 200 m delfin.

Ob uspehih plavalcev v državnem merilu smo vsi veseli in ponosni na ta naš izredni športni kolektiv. Malokdo pa ve, da bo moralo priti do precejšnjih sprememb v načinu dela z najmlajšimi plavalci, če bodo še v bodoče hoteli obdržati stik s samim vrhom jugoslovanskega plavanja. Uspehe žanjejo pri članih, mladincih in starejših pionirjih, katere že več let zelo uspešno tre-

nira prof. Henrik Medvešek. Pri najmlajših generacijah pa je razen zelo redkih izjem kvaliteta tako slaba, da so celo v slovenskem merilu v ozadju. Ob sodobnem procesu treniranja lahko še tako dober trener uspešno dela le z določenim številom tekmovalcev. Zato tudi Medvešek ne more vzgajati tudi najmlajših. Vsi pa vemo, da morajo ravno te vaditi kvalitetni plavalni strokovnjaki, da bodo zaželeni cilji doseženi. O tem bodo morali razmisliti in ukrepati odgovorni funkcionarji pri plavalnem klubu in športnem društvu Fužinar ter pri ZTKO Ravne. Težavna, zahtevna in dolgotrajna je pot napredka in vzpona proti vrhu. Padec kvalitete v perspektivnem smislu pa lahko preprečimo le z ustreznimi koraki navzgor: plavalni klub potrebuje še enega profesionalnega trenerja!

Namizni tenis

Člani Fužinarja so v prvenstvenem dvoboju republiške lige premagali Lendavo s 5 : 4 in si zagotovili obstanek v ligi. Točke so prigrabili po dve Jamšek in Pavič ter eno Šater.

Na tretjem pozivnem republiškem turnirju za mladinke je nastopilo 14 posameznik. Prvo mesto je osvojila Jana Ačko pred Čadežovo iz Ljubljane. Tretja je bila Logarjeva. Prijetno presenečenje je peto mesto Trbižanove.

Na drugem selekcijskem turnirju vzhodne Slovenije za mladince je bil Pavič drugi, Šater tretji in Günter peti.

Na Ravnah je bil namiznoteniški troboj mladinskih reprezentanc Hrvatske, BIH in Slovenije. Pri mladincih so po pričakovanju zmagali predstavniki Slovenije pred Hrvatsko, Slovenijo II in BIH. Pri dekletih je bila prva Hrvatska pred Slovenijo I in II ter BIH. V konkurenci posameznic je imela največ uspeha Ačkova, ki je v četrtfinalu premagala predstavnico Hrvatske Košeletovo z 2 : 1, nato pa izgubila v polfinalu s kasnejšo zmagovalko Aničičevo z 2 : 0.

Smučanje

Na Krvavcu so tekmovali najboljši pionirji v republiškem selekcijskem razredu v veleslalomu. Miran Štefanovič je bil tretji, Jasmina Lednik šesta in Korenova osma.

Na Ošvenu in v Črni je bilo meddruštveno tekmovanje pio-

RAZPIS

Na osnovi predloga obratovodje obrata delov in strojev in 9. člena samoupravnega sporazuma o izumih in tehničnih izboljšavah SZ objavlja odbor za oceno investicijskih projektov, izume in racionalizacije naslednji

Razpisuje se naloga za povečanje produktivnosti pri mehanski obdelavi delov za stiskalnice. Razpis se nanaša na glave, mize, stebre, pahe in mize izmetal pri stiskalnicah DE 250, DE 315 in DE 500, ki se obdelujejo na horizontalnih rezkalno vrtalnih strojih VD 200 in HP 100.

Na teh dveh strojih je ozko grlo in kljub pogonu novega sovjetskega horizontalno rezkalno vrtalnega stroja ne bo mogoče obdelati vseh delov za naročene stiskalnice. Če bomo hoteli izvršiti vsa naročila v letošnjem letu, bomo morali iskati zunanje usluge, kar pa je znatno dražje.

Zato vabimo vse delavce, zlasti tiste v neposredni proizvodnji, da s svojimi predlogi omogočijo povečanje produktivnosti pri obdelavi velikih delov za stiskalnice na horizontalnih rezkalno vrtalnih strojih.

Napotila pri dajanju predlogov so naslednja:

- boljši izkoristek delovnega časa,
- sprememba režimov obdelav,
- uvajanje oziroma izdelava dodatnih orodij in priprav,
- spremembe sistemov kontrole,
- zamenjava vrstnega reda obdelave posameznih kosov,
- konstrukcijske spremembe,
- spremembe kakovosti v smeri pocenitve izdelkov oziroma skrajšanja časov obdelave,
- prenos operacij na manj zasedena oziroma cenejša delovna sredstva,
- zmanjšanje izpadov.

Pri predlogih oziroma rešitvah morajo biti zagotovljene naslednje zahteve:

- funkcionalnost izdelkov mora ostati nespremenjena,
- kakovost mora zadovoljevati,
- zagotovljena mora biti varnost pri delu,
- eksploatacija osnovnih sredstev in orodja mora biti pravilna oziroma gospodarna,
- omogočeno mora biti tekoče vzdrževanje strojev (čiščenje, mazanje).

Predloge je potrebno dostavljati pripravi dela mehanskih obratov, kjer so jih dolžni preučiti in sprejemljive uvesti v proizvodnjo. Vsak uspešno uveden predlog bo nagrajen po samoupravnem sporazumu o izumih in tehničnih izboljšavah SZ glede na doseženo gospodarsko korist.

Železarna Ravne
Odbor za oceno investicijskih projektov, izume in racionalizacije

Bo blok uspel?

Prvi sneg za Mojco

nirjev in cicibanov. Zmagovalci so postali: pri cicibankah Mirjam Videmšek, pri cicibanih Dušan Zagar, pri ml. pionirkah Irena Jeseničnik, pri ml. pionirjih Boris Maklin, pri st. pionirkah Jasmina Lednik in pri st. pionirjih Miran Štefanovič in Janko Pisar. Na Soriški planini so tekmovali pionirji selekcijskega razreda v veleslalomu. Na tem tekmovanju je osvojil Miran Štefanovič odlično drugo mesto med slovenskimi izbranci.

Odbojka

V Ljubljani je bil ob dnevu žena ženski turnir, na katerem je zmagal Fužinar, ki je v predtekmovanju premagal Merkurja iz Gorice in v finalu Ljubljano z 2:0.

V prvi tekmi spomladanskega dela tekmovanja v drugi zvezni ligi so člani Fužinarja premagali Enotnost iz Ljubljane s 3:0. Manj športne sreče so imeli na gostovanju v Sisku proti Metalcu. V pomembni tekmi za osvojitve prvega mesta so bili poraženi s 3:1. Članska ekipa Fužinarja lahko osvoji prvo mesto le ob ugodnem razpletu tekmovanja, če bodo tudi ostale ekipe premagale tako Metalac in Karlovac.

V republiški ligi je bilo prvo kolo spomladanskega dela. Pri moških sta vodilni ekipi Mežica in Mislinja zmagali v gosteh: prva proti Polskavi s 3:1 in druga na Jesenicah prav tako s 3:1.

Ženske Fužinarja so brez težav odpravile Krko iz Novega mesta s 3:0. Na regijskem prvenstvu pionirskih selekcij sta ekipi fantov in deklet naše občine premagali vrstnike občine Slovenj Gradec.

Nogomet

Člani Fužinarja so v prijateljskem srečanju premagali Radlje s 3:2. Zadetke so dosegli Pečovnik, Razdevšek in Vauče. Na Prevaljah so gostje iz Pliberka premagali domači Korotan s 4:3.

Rokomet

Mladinci so imeli finalni turnir za prvenstvo vzhodne Slovenije. Zmagali so igralci Fužinarja pred Kovinarjem iz Maribora, Slovenj Gradcem in Soštanjem.

Kegljanje

V Ajdovščini je nastopilo 56 kegljav iz 15 klubov na turnirju za dan žena. Tretje mesto je osvojila Lečnikova s 420 keglji, peta

pa je bila Harnoldova, ki je podrla 404 keglje.

Š. F.

REKREACIJA V TOZD TRO

Smučanje

V TRO imamo zelo živahno športno dejavnost. Veliko delavcev se udeležuje raznih rekreacijskih tekmovanj, zato je sindikat TRO organiziral smučarski tečaj za začetnike. Prijavilo se je 8 interesentk. Ne vem, ali so se moški ustrašili tako velikega števila nežnega spola ali pa jih je bilo celo sram. Pet tečajnic še nikoli ni stalo na smučeh, vendar so se nanje kar hitro privadile. Učile so se na smučiščih pri Klemenju. Ker so dobro napredovale, smo s smučanjem nadaljevali čez teden dni na Pungartu. Sprva je bilo bolj težko na vlečnici, a ko so se dekleta nanjo navadila, kar niso hotela odnehati. Vse so bile zelo vesele, ker jim je sindikat omogočil ta tečaj. Dejale so, da se bodo tudi drugo leto prijavile v nadaljevalni tečaj, če bo le mogoče. Obenem vabijo vse ljubitelje belega športa, da se jim pridružijo!

»Naj vas ne bo sram — za učenje nisi nikoli prestar!«

Kegljanje

V TRO se je bil troboj v kegljanju med obrati pilarna, mehanična in uprava. Tekmovanje je potekalo pri Lečniku na Ravnah. Ker je bilo tekmovalcev veliko, je trajalo kar tri srede in vse do konca se ni vedelo, kdo bo zmagovalec. Kegljalci so 57 moških in 20 žensk. Tekmovalni pogoji so bili naslednji:

vsak obrat je lahko imel, kolikor je bilo mogoče tekmovalcev in tekmovalk. Kegljalci so po 50 lučajev — 25 na polno in 25 na čiščenje. Štelo se je iz prvih 10 pri moških in prve 4 pri ženskah.

Ekipni rezultati:

1. pilarna 2391, 2. uprava in skupne službe 2355, 3. obrat rezalnega orodja 2354.

Posamezniki — moški: 1. Adolf Čepelnik 220, 2. Jože Golob 217, 3. Ivan Banko 212 (vsi pilarna).

Ženske: 1. Tatjana Rožič 186 (uprava), 2. Marija Poročnik 182 (pilarna), 3. Ivanka Sablar 173 (pilarna).

H. Č.

ŠAH

Dejavnost šahovskega kluba Fužinar se je ponovno razmahnila. Najbolj popularni so redni mesečni hitropotezni turnirji, ki jih navadno igramo zadnje nedelje v mesecu dopoldne. Zaradi dela v izmenah je ta čas najprimernejši. Sicer pa se tudi med tednom, predvsem ob četrtkih, igrajo manjši trening turnirji in igre za rekreacijo.

Na rednem turnirju za januar so bili najuspešnejši: J. Jesenek, J. Žunec, Erjavc, Kolar itd. V februarju pa je na podobnem tekmovanju nastopilo 12 šahistov. Vrstni red je bil naslednji: Kolar 9, Žunec, Ristič, Jesenek 7,5, Pesjak in Uršič 5,5, Prevorčič, Vrečič in Grzina 5, Bertalančič 4,5, Tušek in Rotovnik 2 točki. Tudi letos bodo najboljši udeleženci mesečnih prvenstev točkovanji, in sicer: prvo 5, drugo 4, tretje 2 in četrto mesto 1 točko. Tisti, ki bo z vseh prvenstev zbral največ točk, bo osvojil prvenstvo Fužinarja za leto 1977.

Inž. Jože Žunec je priredil po šahovskih klubih v koroški regiji tekmovanja v reševanju šahovskih problemov. Na Ravnah je na takšnem tekmovanju bil najuspešnejši Prevorčič. Najuspešnejši reševalci so bili nagrajeni s problemsko in drugo literaturo. Smoter teh tekmovanj je, da se v naši regiji vzbudi večje zanimanje za to zvrst šahovske dejavnosti.

Perspektiva

slikarja Andreja Milenkovića. Znamke je natisnila nizozemska firma »Joh. Enschede en Zonen« v večbarvni ofset tehniki, pole pa so po devet znamk.

Kot običajno bodo na dan izdaje te serije prišli v prodajo tudi priložnostni ovitki, uporabljeni pa bodo tudi priložnostni poštni žigi z oznako »prvi dan«.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža in očeta Jožeta Jamnika se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem, sosedom, znancem in prijateljem, ki so ga pospremili na zadnji poti. Hvala godbi na pihala, g. župniku, prisrčna hvala sodelavcem in kovačnicam za darovani venec in denarno pomoč.

Zalujoči: žena Francka, otroci Zofka, Jožica, Belka, Trezika, Ančka, Jože, Mira, Branko, Silvo, Dragica in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega najdražjega sina brata, svaka in strica Maksa Pušnika se iskreno zahvaljujemo kaplanu ravske župnije in Viktorju Levovniku za ganljive besede pri odprtem grobu. Topla zahvala tudi vsem, ki ste mu poklonili vence in cvetje.

Zalujoče sorodstvo

SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV: sat, Oto, han, V. RV, bon, vitel, Irena, amorali, metal, saharin, slap, aki, kep, San, ick, A, KA, Ross, Ljub, izotopi, jarem, minolov, UNIS, amater, Bakir, Golte, Ana, Karlet, Arij, Aco.

Fotografije za to številko so prispevali Silvo Jaš, F. Rotar, Ervin Wlodyga, oddelek za prispagando in informacijska služba